

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Logistično inženirstvo
Modul: Distribucijska logistika

**TRAJNOSTNA RABA OSNOVNIH SREDSTEV V
LOGISTIKI: PRIMERI DOBRIH PRAKS
PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, LIDL IN
PETROL**

Mentor: Spec. Jošt Šmajdek, dipl, inž. tehnol.
prom.

Kandidat: Jože Kamenik

Lektorica: Jožica Ravš, predm. učit. slj

Laporje, februar 2026

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorju g. Joštu Šmajdku za strokovno pomoč, potrpežljivost, odzivnost in dragocene usmeritve pri nastajanju diplomske naloge.

Posebna zahvala gre moji partnerki Nini, brez katere tega uspeha ne bi dosegel. Njena podpora, razumevanje, potrpežljivost in spodbuda so mi dajali moč tudi takrat, ko sem dvomil vase. Hvala, ker si verjela vame, ko sam nisem, in ker si bila ob meni na vsakem koraku te poti.

Iskrena hvala tudi Jožici Ravš, ki je kot lektorica pomembno prispevala h kakovosti tega dela.

Za konec se zahvaljujem še prijateljem in kolegom za razumevanje in podporo.

IZJAVA

Študent Jože Kamenik izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom spec. Jošta Šmajdka

Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.

Dne: 5. 3. 2026

Podpis:

POVZETEK

Trajnost postaja v zadnjih letih vse pomembnejša tudi na področju logistike, saj imajo logistični procesi velik vpliv na okolje in porabo virov. Namen diplomske naloge je bil raziskati, kako podjetja trajnostno upravljajo osnovna sredstva v logistiki in kakšne prakse pri tem uporabljajo. V nalogi smo analizirali tri velika slovenska podjetja, in sicer Pošto Slovenije, Lidl Slovenija in Petrol.

V teoretičnem delu naloge smo najprej predstavili osnovne pojme trajnostnega razvoja in trajnostne logistike ter opredelili pomen osnovnih sredstev v logističnih procesih. V empiričnem delu smo s pomočjo ESG analize in benchmark primerjave na podlagi letnih poročil ter javno dostopnih podatkov preučili, kako izbrana podjetja v praksi izvajajo trajnostne ukrepe.

Ugotovitve so pokazale, da vsa tri podjetja trajnosti namenjajo veliko pozornosti, vendar k njej pristopajo različno. Pošta Slovenije največ poudarka namenja elektrifikaciji voznega parka in digitalizaciji dostavnih procesov. Lidl Slovenija se osredotoča predvsem na energetska učinkovitost, optimizacijo logističnih procesov ter načela krožnega gospodarstva, zlasti na področju embalaže in ravnanja z odpadki. Petrol pa trajnost obravnava bolj strateško, predvsem v okviru energetskega prehoda in dolgoročno zastavljenih ciljev.

Analiza je pokazala, da trajnostna logistika ni enotna, temveč je prilagojena dejavnosti in poslovnemu modelu posameznega podjetja. Na podlagi ugotovitev lahko zaključimo, da trajnostna raba osnovnih sredstev pomembno prispeva k zmanjšanju okoljskih vplivov ter hkrati izboljšuje učinkovitost konkurenčnost poslovanja podjetij.

KLJUČNE BESEDE:

- trajnostna logistika
- osnovna sredstva
- digitalizacija, energetska učinkovitost
- ESG

SUMMARY

Sustainability has become increasingly important in the field of logistics in recent years, as logistics processes have a significant impact on the environment and the consumption of resources. The purpose of this bachelor's thesis was to examine how companies manage fixed assets in logistics in a sustainable manner and which practices they apply in doing so. The analysis focused on three large Slovenian companies: Pošta Slovenije, Lidl Slovenija, and Petrol.

In the theoretical part of the thesis, the basic concepts of sustainable development and sustainable logistics were first presented, followed by an explanation of the importance of fixed assets in logistics processes. In the empirical part, an ESG analysis and a benchmark comparison based on annual reports and publicly available data were used to examine how the selected companies implement sustainability measures in practice.

The findings showed that all three companies pay considerable attention to sustainability, but approach it in different ways. Pošta Slovenije places the greatest emphasis on the electrification of its vehicle fleet and the digitalization of delivery processes. Lidl Slovenija focuses primarily on energy efficiency, optimization of logistics processes, and the principles of the circular economy, especially in the areas of packaging and waste management. Petrol, on the other hand, addresses sustainability more strategically, mainly within the framework of the energy transition and long-term strategic objectives.

The analysis demonstrated that sustainable logistics is not uniform, but rather adapted to the specific activities and business models of individual companies. Based on the findings, it can be concluded that the sustainable use of fixed assets significantly contributes to the reduction of environmental impacts while simultaneously improving the efficiency and competitiveness of companies' operations.

KEYWORDS:

- sustainable logistics
- fixed assets
- digitalisation
- energy efficiency
- ESG

KAZALO

1	UVOD	8
1.1	Predstavitev problema	8
1.2	Cilji naloge	1
1.3	Predstavitev okolja	1
1.4	Predpostavke in omejitve.....	2
1.5	Metode dela.....	3
2	TRAJNOSTNI RAZVOJ V LOGISTIKI	5
2.1	Trajnostna logistika.....	5
2.2	Okoljski vidik trajnostne logistike	5
2.3	Ekonomski vidiki trajnostne logistike in krožnega gospodarstva	6
2.4	Družbeni vidik	7
2.5	Mednarodni in evropski okvirji trajnosti	7
3	OSNOVNA SREDSTVA V LOGISTIKI IN NJIHOVA TRAJNOSTNA RABA	9
4	DIGITALIZACIJA	10
5	UMETNA INTELIGENCA	12
5.1	Upravljanje skladiščnih kapacitet.....	12
5.2	Trajnostni vidik uporabe umetne inteligence	12
6	EMPIRIČNI DEL NALOGE IN PRIMERI DOBRIH PRAKS PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, LIDL SLOVENIJE IN PETROL	13
7	POŠTA SLOVENIJE	14
7.1	Usmeritve in cilji trajnostnega razvoja.....	14
7.2	Poraba energije za leto 2024.....	14
7.3	Energetski ukrepi in naložbe	15
7.4	Transportna sredstva	16
7.5	Digitalna orodja in avtomatizacija	16
7.6	Podatkovni centri.....	17
7.7	MojaPošta in digitalne storitve	17
7.8	Politike in tveganja	17
7.9	Socialni vidik trajnostnega razvoja Pošte Slovenija	18
8	PETROL	19
8.1	Usmeritve in cilji trajnostnega razvoja.....	19
8.2	Transportna sredstva	20
8.3	Digitalizacija logistike skupine Petrol	21
8.4	Ogljični odtis.....	22
8.5	Socialni vidik trajnostnega razvoja skupine Petrol	22
9	LIDL SLOVENIJA	24
9.1	Trajnostna logistika.....	24
9.2	Transportna sredstva	24
9.3	Logistični center Arja vas	25
9.4	Elektrifikacija logistike	26
9.5	Upravljanje in poraba energije.....	26

9.6	Ogljični odtis Lidla Slovenija.....	28
9.7	Krožno gospodarstvo in ravnanje z odpadki	28
9.8	Trajnostno delovanje zaposlenih v podjetju Lidl Slovenija.....	29
10	SWOT ANALIZA PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, PETROL IN LIDL	30
10.1	SWOT analiza Pošte Slovenije	30
10.2	SWOT analiza podjetja Petrol.....	31
10.3	SWOT analiza podjetja Lidl Slovenija	33
11	PRIMERJAVA SWOT ANALIZ PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, LIDL IN PETROL	36
12	ESG ANALIZA PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, PETROL IN LIDL SLOVENIJA.....	37
12.1	Okoljski vidik.....	37
12.2	Socialni vidik	38
12.3	Upravni vidik	38
13	BENCHMARK.....	40
13.1	Ključne razlike med podjetji	40
13.2	Kaj se lahko podjetja učijo drug od drugega	41
13.3	Pomen benchmarka za slovenski logistični sektor	42
14	ZAKLJUČEK	43
15	LITERATURA IN VIRI.....	45

KAZALO SLIK

Slika 1: Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja	8
Slika 2: Trije stebri trajnostnega razvoja skupine Petrol	19
Slika 3: Petrol s svojo dejavnostjo v sodelovanju s partnerji prispeva h kar 10 trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030	20
Slika 4: Šest področij za zniževanje ogljičnega odtisa.....	22
Slika 5: Logistični center Arja vas.....	25

KAZALO TABEL

Tabela 1: Razčlenitev porabe energije in mešanice virov energije	15
Tabela 2: Neposredna poraba energije glede na primarni vir	27
Tabela 3: SWOT analiza Pošte Slovenija.....	30
Tabela 4: SWOT analiza podjetja Petrol	32
Tabela 5: SWOT analiza podjetja Lidl Slovenija.....	34
Tabela 6: Benchmark primerjava trajnostne rabe osnovnih sredstev v podjetjih Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija	41

1 UVOD

1.1 Predstavitev problema

Trajnostno zrelost logističnega upravljanja opredeljujemo kot stopnjo, do katere podjetje uvaja sodobne logistične rešitve, kot so orodja in upravljavske prakse, z namenom izboljšanja učinkovitosti na ekonomskem, okoljskem in družbenem področju trajnostnega razvoja (Werner-Lewandowska in Golinska-Dawson, 2021). V okviru razvoja trajnostne logistike se vse več poudarka namenja trajnostnemu skladiščenju, ki vključuje uporabo obnovljivih virov energije, zmanjševanje odpadkov, avtomatizacijo procesov in skrb za dobrobit zaposlenih. Takšne prakse prispevajo k večji operativni učinkovitosti ter zmanjšujejo negativne vplive na okolje in družbo (Abu Tabanjeh idr., 2025).

Uvajanje trajnostnih rešitev pa pogosto omejujejo visoki začetni stroški naložb, pomanjkanje ustreznega znanja in zahtevnost integracije novih tehnologij. Kljub navedenim oviram raziskave kažejo, da trajnostno usmerjeno skladiščenje dolgoročno prinaša pomembne koristi, med drugim zmanjšanje okoljskega vpliva, povečanje učinkovitosti poslovanja in krepitev ugleda podjetja. Poleg tega k celostni trajnostni uspešnosti pomembno prispevajo tudi socialni vidiki, kot so vključevanje zaposlenih, pravične delovne prakse in izboljšanje delovnih pogojev (Abu Tabanjeh idr., 2025).

1.2 Cilji naloge

Cilj naloge je predstaviti ključna teoretična izhodišča o trajnostnem razvoju in vlogi osnovnih sredstev v logistiki. Analizirali bomo, katere trajnostne ukrepe uporabljajo izbrana podjetja in kako jih izvajajo v praksi. Podjetja bomo med seboj primerjali z vidika okoljskih, ekonomskih in družbenih pristopov. Na koncu bomo skušali oceniti, kako takšno upravljanje vpliva na učinkovitost in konkurenčnost njihove logistike.

1.3 Predstavitev okolja

V nalogi bomo v empiričnem delu predstavili podjetja Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija. Omenjena podjetja smo izbrali ker menimo, da so ena izmed glavnih podjetij v Sloveniji, ki so vzgled dobre prakse trajnosti v logistiki.

Pošta Slovenije je uspešno in razvojno naravnano podjetje, ki deluje na področju poštних in logističnih storitev. Njeno poslovanje zajema izvajanje univerzalne poštne storitve v javnem interesu ter tržne storitve, povezane s sodobno logistiko in paketnim poslovanjem. Skupaj s povezanimi družbami deluje v okviru Skupine Pošta Slovenije, ki je mednarodni koncern, prisoten na devetih trgih jugovzhodne Evrope in združuje devetnajst podjetij (Pošta Slovenije, 2024).

Podjetje zaposluje več tisoč sodelavcev in se zaradi rasti spletne trgovine, razvoja tehnologij ter spreminjajočih se navad uporabnikov osredotoča na digitalizacijo in avtomatizacijo procesov. S svojo mrežo več kot 1.300 prevzemno-oddajnih točk Pošta Slovenije zagotavlja največjo paketno mrežo v državi. Kot družbeno odgovorno podjetje sledi zelenim in digitalnim trendom ter ohranja visoke standarde kakovosti poštних in logističnih storitev (Pošta Slovenije, 2024).

V nadaljevanju bomo predstavili podjetje Lidl Slovenija in njegove ključne usmeritve na področju trajnostne logistike ter upravljanja poslovnih procesov. Lidl Slovenija na slovenskem trgu posluje od leta 2007 in ima 69 trgovin ter več kot 2.000 zaposlenih. Deluje kot del mednarodne trgovske verige Lidl, ki temelji na vrednotah uspešnost, spoštovanje, zaupanje, prizemljenost in povezanost. Pomemben del poslovanja predstavlja logistični center v Arji vasi, ki zagotavlja učinkovito oskrbo trgovin po vsej Sloveniji. Podjetje svojo logistiko nenehno posodablja z uvedbo sodobnih tehnologij, avtomatizacije in optimizacije procesov (Lidl Slovenija, b. l.)

Lidl Slovenija se zaveda svoje ekonomske, družbene in okoljske odgovornosti. Aktivno razvija trajnostni poslovni model ter si prizadeva za stalne izboljšave v procesih, logistiki in upravljanju s človeškimi viri. Zaradi svojih prizadevanj na področju trajnostnega razvoja in odličnih kadrovskih praks je podjetje večkrat prejelo

mednarodni certifikat »Top Employer Slovenija« in »Top Employer Europe« (Lidl Slovenija, 2025).

Tretje podjetje, ki prav tako predstavlja pomemben segment trajnostne logistike v slovenskem prostoru, je Petrol. Petrol gradi svojo dejavnost na trajnostnih vrednotah in strategiji, ki temeljita na zanesljivi, gospodarni in okolju prijazni oskrbi. Trajnostni razvoj je strateška zaveza podjetja, za katero so odgovorni uprava in zaposleni v okviru svojih pristojnosti. Okoljske vidike svojih dejavnosti Petrol meri in upravlja s kazalniki, ki odražajo okoljski odtis lastnih procesov ter prispevek podjetja k zmanjšanju vpliva na okolje. S celovito ponudbo sodobnih energetskih in okoljskih rešitev si podjetje prizadeva za učinkovito rabo virov ter nizkoogljično in trajnostno logistiko (Petrol, b. l.-b).

1.4 Predpostavke in omejitve

Danes logistične operacije še vedno močno temeljijo na fosilnih gorivih in neobnovljivih virih, kar povzroča okoljske izzive. Pri tem je ključnega pomena, da logistične odločitve uravnotežijo okoljsko zaščito in gospodarsko učinkovitost (Khayyat idr., 2024). Uspešna trajnostna dobavna veriga je tista, ki spoštuje tri ključne dimenzije: ekonomijo, okolje in družbo (Erdem idr., 2025). Zato je uvedba zelenih logističnih praks pomembna, saj prinaša ne le okoljske koristi, ampak tudi izboljššan ugled podjetja in nove poslovne priložnosti (Beredugo, 2024). Problem je v tem, da podjetja na te vire pogosto gledajo le kot na strošek, ne pa kot na področje, kjer se lahko z izboljšavami doseže dolgoročna učinkovitost. V nalogi nas bo zanimalo, kako izbrana podjetja (Pošta Slovenije, Lidl Slovenije in Petrol) to rešujejo v praksi. Cilj je ugotoviti, ali uvajajo trajnostne ukrepe pri uporabi osnovnih sredstev in kako uspešni so pri tem. V nalogi bomo izhajali iz predpostavke, da podjetja, ki smo si jih izbrali, nudijo javno dostopne informacije o svojih trajnostnih ukrepih. Predpostavljamo tudi, da podjetja razumejo pomen trajnostne logistike in da se trudijo uvajati rešitve, ki bodo dolgoročno koristile tako okolju kot njihovem poslovanju. Omejitve naše diplomske naloge so, da bo naša raziskava zajemala le tri podjetja, zato rezultatov ne bomo mogli posplošiti na celoten logistični sektor. Osredotočili se bomo predvsem na vire in literaturo, ki ne bo starejša od 10 let, saj želimo prikazati čim bolj sveže informacije. V nalogi se bomo osredotočili na analizo domače in tuje strokovne literature, dostopne v slovenskem in angleškem jeziku. Uporabili bomo različne vire, kot so knjige, znanstveni in strokovni članki, spletne objave ter druge publikacije, povezane s temo trajnostne logistike in trajnostne rabe osnovnih sredstev v logistiki.

V tem delu so opredeljena raziskovalna vprašanja in hipoteze, ki usmerjajo raziskavo o trajnostni rabi osnovnih sredstev v logistiki. Namen raziskave je preučiti, kako podjetja Pošta Slovenije, Lidl Slovenije in Petrol v svoje logistične procese vključujejo trajnostne prakse, ki prispevajo k učinkovitejši in okolju prijaznejši uporabi osnovnih sredstev.

Raziskovalna vprašanja:

1. Kako izbrana podjetja (Pošta Slovenije, Lidl Slovenije in Petrol) izvajajo trajnostne ukrepe pri uporabi osnovnih sredstev v logistiki?
2. Katere okoljske, ekonomske in družbene pristope uporabljajo podjetja pri trajnostnem upravljanju osnovnih sredstev?
3. Kako digitalizacija vpliva na učinkovitost in trajnostno rabo osnovnih sredstev v logistiki?
4. V kolikšni meri trajnostna raba osnovnih sredstev vpliva na konkurenčnost in ugled podjetja?

Hipoteze:

1. Podjetja, ki vlagajo v trajnostno rabo osnovnih sredstev, dosegajo večjo operativno učinkovitost in zmanjšujejo svoj okoljski odtis.
2. Digitalizacija logističnih procesov pozitivno vpliva na trajnostno upravljanje osnovnih sredstev.
3. Uvajanje trajnostnih rešitev v logistiki izboljšuje javno podobo podjetja in povečuje njegovo konkurenčnost.
4. Največje ovire pri trajnostni rabi osnovnih sredstev predstavljajo visoki začetni stroški in pomanjkanje specializiranega znanja.

1.5 Metode dela

V nalogi bomo uporabili analizo ustreznih virov, kot so trajnostna poročila, strokovni članki in študije primerov. Na podlagi teh virov bomo primerjali podjetja (Pošta Slovenije, Lidl Slovenije in Petrol). Osredotočili se bomo na to, kako podjetja uporabljajo ključna sredstva, kot so službena vozila, skladišča in računalniški sistemi, ter kakšne trajnostne ukrepe pri tem uvajajo (električna vozila, varčna raba energije, uvajanja digitalne tehnologije itd.). Za boljše razumevanje zbranih podatkov bomo uporabili vsebinsko analizo, s katero bomo ukrepe razvrstili v tri kategorije: okoljske, ekonomske in družbene. V pomoč nam bo tudi SWOT analiza, s katero bomo prepoznali prednosti, slabosti ter tveganja posameznih podjetij. Zaključek bo vključeval primerjavo podjetij ter predloge za bolj trajnostno upravljanje osnovnih sredstev v logistiki. Da bi lažje razumeli, kako podjetja v praksi uvajajo trajnostne rešitve v logistiki, bomo v pregledu strokovne literature analizirali dosedanje raziskave, ki so se na tem področju že izvajale.

Pri pripravi diplomskega dela smo kot podporno orodje uporabljali tudi orodje ChatGPT (OpenAI), dostopno prek spletne platforme <https://chat.openai.com>. Orodje smo uporabljali predvsem za prevajanje in jezikovno preoblikovanje tujih strokovnih

člankov, pomoč pri oblikovanju SWOT analiz, ESG analize ter benchmark analize in pripadajočih tabel, pa tudi pri strukturiranju uvoda in zaključka. V posameznih primerih nam je služil kot pomoč pri parafraziranju besedila, pri čemer smo vedno preverili ustreznost zapisanega in navedli izvirne vire.

ChatGPT je predstavljal podporno orodje pri organizaciji in jezikovni obdelavi besedila. Vse uporabljene informacije smo preverili v strokovni literaturi in ustrezno citirali.

2 TRAJNOSTNI RAZVOJ V LOGISTIKI

Trajnostni razvoj se običajno razume kot razvoj, ki upošteva potrebe današnje družbe, ne da bi pri tem ogrozil možnosti prihodnjih generacij za zadovoljevanje njihovih potreb. Gre za celovit koncept, ki povezuje okoljsko, družbeno in gospodarsko razsežnost trajnostnosti, pri čemer njihovo povezovanje ne pomeni nujno nasprotja med varstvom okolja in gospodarsko rastjo. Nasprotno, trajnostni razvoj lahko prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest in spodbujanju gospodarske rasti. V zadnjem času se trajnostnosti namenja vse več pozornosti, saj podnebne spremembe že povzročajo motnje v gospodarstvu in družbi ter različno vplivajo na posamezne družbene skupine. To potrjuje, da so okoljski, družbeni in gospodarski vidiki trajnostnega razvoja med seboj tesno prepleteni (Evropsko računsko sodišče, 2019).

2.1 Trajnostna logistika

Trajnostna logistika se nanaša na vključevanje okoljskih, družbenih in ekonomskih vidikov v načrtovanje, organizacijo, izvajanje in spremljanje logističnih procesov in sistemov, z namenom zmanjševanja negativnih vplivov ter povečevanja pozitivnih učinkov. Cilj trajnostne logistike je doseči ravnovesje med gospodarsko rastjo, varstvom okolja in družbeno pravičnostjo. Trajnostna logistika je pomembna iz več razlogov. Prvič, pomaga zmanjšati negativne okoljske učinke logističnih dejavnosti, kot so emisije toplogrednih plinov, onesnaževanje zraka in nastajanje odpadkov. To je posebej pomembno, saj so logistične dejavnosti eden večjih povzročiteljev globalnih emisij in onesnaženja. Drugič, trajnostna logistika prispeva k izboljšanju družbene in ekonomske trajnosti logističnega poslovanja s spodbujanjem dobrih delovnih praks, podpiranjem lokalnih skupnosti in spodbujanjem gospodarskega razvoja. Tretjič, trajnostna logistika podjetjem omogoča prihranke s povečanjem učinkovitosti, zmanjševanjem odpadkov in omejevanjem tveganj (Beredugo, 2024).

2.2 Okoljski vidik trajnostne logistike

V logistiki se ustvarja velika količina odpadkov, katerih ustrezno ravnanje je ključno za preprečevanje negativnih vplivov na okolje. Procesi predelave in dostave blaga prispevajo k visokim emisijam toplogrednih plinov, ki vodijo v onesnaževanje zraka, vode in povečanje hrupa, s čimer ogrožajo naravne ekosisteme. Industrija ima izrazit vpliv na okolje zaradi stalnih in intenzivnih prevoznih dejavnosti, ki potekajo skozi vse leto. Med ključne logistične dejavnosti spadajo ravnanje z materiali, pridobivanje in distribucija končnih izdelkov, pakiranje, skladiščenje, transport ter dostava do končnih uporabnikov. Vse te operacije zahtevajo znatno porabo energije za pogon vozil in delovanje opreme. Poleg tega so logistične dejavnosti (zlasti cestni in zračni promet) pomemben vir emisij ogljikovega dioksida. Stopnja emisij se povečuje in bo še naraščala, če ne bodo sprejeti ukrepi za njihovo zmanjševanje (LOTUS Containers,

2024). Te dejavnosti predstavljajo enega glavnih virov okoljskega poslabšanja. Na primer, prometni sektor je leta 2019 prispeval kar 24 % emisij CO₂. Po napovedih se bodo emisije CO₂ iz prometne industrije do leta 2050 povečale za približno 60 % (Ibrahim idr., 2024). Pomemben okoljski vpliv ima tudi pomorski promet, kjer ladje, ki prevažajo blago po mednarodnih vodah, sproščajo trdne in strupene odpadke, ki onesnažujejo morsko okolje. Poleg tega podvodni hrup, ki ga povzročajo ladje, negativno vpliva na morske sesalce, ki za komunikacijo uporabljajo zvok. Zaradi naraščajoče okoljske problematike je Mednarodna pomorska organizacija (IMO) sprožila globalno pobudo za trajnostno ladjarstvo, ki spodbuja okolju prijazne prakse v pomorskem prometu z namenom zmanjšanja škodljivih vplivov na okolje (LOTUS Containers, 2024). Trajnostna logistika se nanaša na vključevanje okolju prijaznih načel in praks v načrtovanje, izvajanje in upravljanje logističnih dejavnosti. Osredotoča se na zmanjševanje negativnih vplivov logističnih operacij na okolje, kot so prevoz, skladiščenje, pakiranje in obratna logistika, z ukrepi za zmanjšanje porabe energije, emisij, količine odpadkov ter spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in trajnostnih praks v oskrbovalnih verigah. Cilj trajnostne logistike je oblikovati trajnosten in učinkovit logistični sistem, ki zmanjšuje okoljske škodljive učinke ter spodbuja odgovorno ravnanje z naravnimi viri na dolgi rok (Oliveri, D'Urso, Trapani, in Chiacchio, 2023).

2.3 Ekonomski vidiki trajnostne logistike in krožnega gospodarstva

Koncept krožnega gospodarstva je v zadnjih letih pridobil na pomenu, saj podjetja in vlade iščejo načine, kako postati bolj trajnostni in zmanjšati svoj okoljski odtis. Krožno gospodarstvo temelji na modelu, ki si prizadeva zmanjšati porabo virov in nastajanje odpadkov s tem, da maksimizira uporabo, ponovno uporabo in recikliranje materialov ("Circular Economy: How Logistics Drives Sustainable Growth", n. d.). V logistiki to pomeni izvajanje zaprte zanke oskrbovalnih verig, kjer se izdelki in materiali ponovno uporabljajo, popravljajo ali reciklirajo. Podjetja lahko na primer uvedejo postopke obratne logistike za vračanje izdelkov ob koncu njihove življenjske dobe in njihovo predelavo v nove izdelke. Tak pristop ne le zmanjšuje odpadke in emisije, temveč odpira tudi nove poslovne priložnosti (Beredugo, 2024).

V trajnostni logistiki se pojavljajo tudi novi poslovni modeli, kot so krožne oskrbovalne verige. Ti modeli se osredotočajo na ponujanje storitev namesto zgolj prodaje izdelkov, kar lahko zmanjša količino odpadkov in hkrati ustvari nove prihodkovne tokove. Na primer, platforme za logistiko v okviru delitvene ekonomije omogočajo podjetjem deljenje transportnih sredstev, s čimer se zmanjša potreba po lastnih vozniških parkih in poveča izkoriščenost obstoječih sredstev (Beredugo, 2024).

Cilj tega pristopa je ločiti gospodarsko rast od izčrpavanja virov in degradacije okolja. Izdelki in materiali so zasnovani tako, da ostanejo v uporabi čim dlje časa, po koncu

njihove življenjske dobe pa se obnovijo, regenerirajo in ponovno vključijo v proizvodni proces ("Circular Economy: How Logistics Drives Sustainable Growth", n. d.).

2.4 Družbeni vidik

Družbeni vidik trajnostnega razvoja je usmerjen v kakovost življenja ljudi in širšo družbeno blaginjo, ki ne temelji zgolj na ekonomskih kazalnikih. Eden večjih izzivov pri tem je doseganje ravnovesja med interesi posameznikov in skupnosti ter zmožnostjo naravnega okolja, da dolgoročno podpira človeško bivanje in dejavnosti. Zaradi teh izzivov je pomen družbene razsežnosti trajnostnega razvoja v zadnjih letih vse bolj v ospredju (Grozina, 2021).

Kljub vedno večjemu pomenu pa družbena dimenzija trajnosti še ni bila celovito obravnavana, saj se večina raziskav osredotoča predvsem na okoljsko dimenzijo, medtem ko sta družbena in ekonomska razsežnost pogosto zapostavljeni. Podjetja lahko k izboljšanju družbenega položaja prispevajo tako, da obravnavajo družbena vprašanja ne le znotraj svojih meja, temveč tudi v celotni oskrbovalni verigi, saj njihove dejavnosti vplivajo na številne deležnike in s tem oblikujejo odločevalske procese. Zato je pomembno, da sistematično spremljajo in ocenjujejo zaposlovanje, plače, varnost pri delu, delovne pogoje in spoštovanje človekovih pravic (D'Eusanio, Zamagni in Petti, 2019). V praksi se to odraža v trajnostnih načrtih podjetij, kjer družbeni steber vključuje usposabljanje in izobraževanje zaposlenih, zagotavljanje enakosti in človekovih pravic, motivacijo zaposlenih ter ustrezne možnosti napredovanja. Poleg tega podjetja poudarjajo pomen varnih delovnih pogojev in možnosti usklajevanja dela z zasebnim življenjem ter vlagajo v donacije, podpirajo lokalno prebivalstvo in vračajo družbi (Serdinšek, Sladič in Obrecht, 2022).

2.5 Mednarodni in evropski okvirji trajnosti

Cilji trajnostnega razvoja so medsebojno povezani, nedeljivi in temeljijo na uravnoteženju treh razsežnosti trajnostnega razvoja: gospodarske, družbene in okoljske. Sedemnajst ciljev trajnostnega razvoja in 169 podciljev, sprejetih z Agendo 2030, ponazarja obseg in ambicioznost te nove univerzalne agende, ki nadgrajuje razvojne cilje tisočletja in dopolnjuje področja, kjer ti niso bili v celoti doseženi (United Nations, 2015).

Slika 1 prikazuje 17 kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja

Slika 1: Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja
 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije, b. l.)

3 OSNOVNA SREDSTVA V LOGISTIKI IN NJIHOVA TRAJNOSTNA RABA

V logistiki imajo osnovna sredstva, kot so transportna vozila, skladišča in manipulacijska oprema, ključno vlogo pri doseganju trajnostnih ciljev. Nizka izkoriščenost vozil in neučinkovita uporaba sredstev pomembno zmanjšujeta trajnostno učinkovitost celotnega sistema. Trajnostna raba osnovnih sredstev v logistiki zahteva natančno merjenje in optimizacijo učinkovitosti logističnih procesov ter njihovih vplivov na okolje (Byrne, Ryan in Heavey, 2013).

Osnovna sredstva v logistiki, kot so transportna vozila, skladišča, distribucijski centri ter informacijsko-komunikacijska infrastruktura, predstavljajo temelj učinkovitega in trajnostnega delovanja logističnih sistemov. Njihova ustrezna uporaba in optimizacija sta ključnega pomena za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje ter za izboljšanje energetske učinkovitosti in ekonomskih rezultatov podjetij (Beredugo, 2024).

Eden najpomembnejših vidikov trajnostne rabe osnovnih sredstev je zelen transport, ki vključuje uporabo okolju prijaznih prevoznih sredstev, kot so električna in hibridna vozila ter alternativna goriva. Tak pristop zmanjšuje ogljični odtis logističnih dejavnosti, znižuje porabo goriva ter izboljšuje kakovost zraka. Pomemben del teh prizadevanj je tudi optimizacija transportnih poti in načinov prevoza, saj lahko podjetja z učinkovitim načrtovanjem poti in uporabo digitalnih tehnologij znatno zmanjšajo porabo goriva, emisije ter operativne stroške (Beredugo, 2024).

Poleg prevoza ima pomembno vlogo tudi trajnostno upravljanje skladiščnih objektov, kjer se podjetja vse pogosteje osredotočajo na energetsko učinkovitost. Uvajajo se rešitve, kot so LED razsvetljava, sončne elektrarne ter izboljšana toplotna izolacija, kar prispeva k zmanjšanju porabe energije in stroškov poslovanja (Beredugo, 2024).

Krožna logistika in trajnostna embalaža sta dodatna pristopa, ki spodbujata zmanjševanje odpadkov ter ponovno uporabo materialov. Z uporabo biorazgradljive ali reciklirane embalaže ter z oblikovanjem zaprtih sistemov za vračanje in ponovno uporabo embalaže podjetja zmanjšujejo obremenitve okolja in povečujejo učinkovitost porabe virov (Beredugo, 2024).

Nazadnje pa se vedno bolj poudarja tudi pomen sodelovanja med podjetji pri izmenjavi logističnih virov in skupni rabi transportnih poti. Takšni modeli sodelovanja omogočajo boljšo izkoriščenost vozil, zmanjšujejo prazne prevoze in prispevajo k nižjim emisijam toplogrednih plinov (Beredugo, 2024).

4 DIGITALIZACIJA

Digitalizacija predstavlja enega ključnih dejavnikov sodobne transformacije gospodarstva. Danes se skoraj vsa podjetja soočajo z izzivom uvajanja digitalnih rešitev, ki omogočajo večjo učinkovitost, preglednost in trajnost poslovanja. Logistični sektor pri tem ni izjema, saj več kot 70 % podjetij že izvaja določeno stopnjo digitalne transformacije z namenom optimizacije naročil, upravljanja vozil, skladišč, zalog in transportnih poti (Andersen Lab, 2025). Avtomatizacija in digitalizacija že pomembno prispevata k preglednejšim procesom v dobavni verigi, vendar sama prisotnost digitalnih rešitev še ne zagotavlja okoljske trajnosti. Trajnostni učinki so dosegljivi le, kadar digitalne tehnologije delujejo celovito in so vključene v širši koncept trajnostne logistike (KNAPP AG, 2024).

Digitalna transformacija v logistiki je tesno povezana s konceptom industrije 4.0, katere temelj predstavlja integracija pametnih tehnologij, avtomatizacije in analitike podatkov. Digitalizacija omogoča popolno preglednost v realnem času, od dobaviteljev do končnih uporabnikov, ter spodbuja decentralizirano in avtonomno upravljanje procesov. Takšne koristi pa so dosegljive le, če se digitalizacija razširi na celotno dobavno verigo in ne ostane omejena zgolj na proizvodne procese (Kayikci, 2018).

Digitalizacija je pomembno orodje pri vzpostavljanju zanesljivega in trajnostnega prihodnega transportnega sistema ter oskrbe z blagom. S tem pridobiva širšo vizijo množične uporabe pametnih in povezanih digitalnih tehnologij, kot so mobilne aplikacije, oblak, senzorji, podatkovna analitika, strojno učenje, veriženje blokov in internet stvari (IoT). Uporaba teh tehnologij spodbuja integracijo med partnerji v dobavni verigi in vodi v razvoj povezanega, pametnega in trajnostnega logističnega ekosistema, ki omogoča popolno preglednost procesov za vse udeležence (Kayikci, 2018).

Digitalne tehnologije lahko prispevajo k zmanjšanju emisij za 10–12 % in pomagajo pri razogljičenju svetovnega gospodarstva. Poleg tega ima digitalizacija pomembne okoljske učinke, saj zmanjšuje odpadke, onesnaževanje in emisije toplogrednih plinov (Kayikci, 2018).

Digitalizacija omogoča, da so informacije in komunikacija na voljo kjerkoli in kadarkoli, kar podjetjem omogoča večjo odpornost, odzivnost in konkurenčnost. Z uporabo analitičnih tehnologij, kot so hiperpovezanost, superračunalništvo in veliki podatki, podjetja pridobivajo obsežne logistične podatke, ki jih analizirajo s kompleksnimi algoritmi za povečanje učinkovitosti in zmanjšanje stroškov (Kayikci, 2018).

Pomemben dejavnik trajnostnega razvoja so tehnološke inovacije, ki predstavljajo enega od ciljev trajnostnega razvoja in hkrati sredstvo za doseganje drugih ciljev, omogočajo zasnovo in uporabo tehnologij, ki prispevajo k izboljšanju človeškega blagostanja in gospodarski rasti (Anadon idr., 2016).

Sklepno lahko povzamemo, da digitalizacija predstavlja temeljni dejavnik trajnostnega razvoja logistike. Z uporabo sodobnih tehnologij, kot so IoT, umetna inteligenca, veliki podatki, blockchain in digitalni dvojčki, podjetja optimizirajo rabo osnovnih sredstev, zmanjšujejo stroške in okoljski odtis ter povečujejo preglednost procesov (Kayikci, 2018). V prihodnosti bo uspeh logističnih sistemov odvisen od sposobnosti podjetij, da povežejo digitalne inovacije s trajnostnimi cilji ter vzpostavijo kulturo sodelovanja, transparentnosti in odgovornega upravljanja virov (Anadon idr., 2016).

5 UMETNA INTELIGENCA

Integracija umetne inteligence (UI) v optimizacijo logistike je v zadnjih letih deležna vse večje pozornosti, zlasti zaradi njenega prispevka k izpolnjevanju trajnostnih kriterijev. Z uporabo zmogljivosti UI lahko deležniki v logistiki izboljšajo procese odločanja, optimizirajo rabo virov ter zmanjšajo negativne vplive na okolje. Potencial umetne inteligence za preoblikovanje upravljanja dobavnih verig je izjemen, saj podjetjem omogoča natančnejše napovedovanje povpraševanja, optimizacijo transportnih poti ter učinkovitejše upravljanje zalog, kar prispeva k zmanjševanju emisij in porabe virov (Chen idr., 2024).

5.1 Upravljanje skladiščnih kapacitet

Optimizacija transportnih poti znotraj skladišča lahko zmanjša količino skladiščnih odpadkov za približno 67 %. Digitalna preobrazba omogoča večjo preglednost in sodelovanje v dobavni verigi, medtem ko umetna inteligenca izboljšuje sledljivost in transparentnost logističnih procesov. S tem podjetjem omogoča natančnejše spremljanje ogljičnih emisij ter krepi odgovornost pri izvajanju trajnostnih praks (Chen idr., 2024).

5.2 Trajnostni vidik uporabe umetne inteligence

Tehnologije, ki temeljijo na umetni inteligenci, omogočajo optimizacijo različnih vidikov dobavne verige, kot so napovedovanje povpraševanja, upravljanje z energijo in zmanjševanje odpadkov, kar izboljšuje operativno učinkovitost ter hkrati prispeva k zniževanju stroškov in zmanjšanju ekološkega odtisa. Prednosti naprednega napovedovanja povpraševanja in boljšega razumevanja potreb kupcev se kažejo tudi v bolj racionalnem upravljanju virov. Zmanjševanje emisij predstavlja enega ključnih ukrepov za doseganje trajnostne logistike, pri čemer sta transport in ogljični odtis v središču pozornosti trajnostnih strategij. Električna vozila postajajo učinkovit ukrep za zmanjševanje ogljičnega odtisa, zlasti v urbanih logističnih operacijah. Organizacije, ki uporabljajo rešitve na osnovi umetne inteligence, tako dosegajo pomembne prihranke in hkrati zmanjšujejo svoj vpliv na okolje. V okviru trajnostne logistike lahko UI pomaga pri reševanju izzivov, kot so zmanjševanje negotovosti, optimizacija omrežne strukture, izboljšanje preglednosti dobavne verige ter povečanje celotne operativne učinkovitosti. Orodja za presojo dobaviteljev, ki temeljijo na UI, omogočajo podrobne trajnostne vpoglede, saj analizirajo obsežne nize podatkov skozi različne dimenzije (Chen idr., 2024).

6 EMPIRIČNI DEL NALOGE IN PRIMERI DOBRIH PRAKS PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, LIDL SLOVENIJE IN PETROL

Praktični del diplomske naloge je usmerjen v pregled in analizo trajnostne rabe osnovnih sredstev v treh izbranih podjetjih: Pošti Slovenije, Lidl Slovenije in Petrol. Ta podjetja imajo pomembno vlogo v slovenskem logističnem prostoru in so v zadnjih letih izrazito okrepila svoje trajnostne usmeritve. Njihovi logistični procesi vključujejo obsežno uporabo vozniških parkov, skladiščnih kapacitet in digitalnih rešitev, zato je način upravljanja osnovnih sredstev ključnega pomena za razumevanje njihove trajnostne učinkovitosti.

V tem poglavju se osredotočamo na konkretne prakse, ki jih podjetja uporabljajo pri zmanjševanju okoljskega odtisa, optimizaciji porabe energije, posodabljanju tehnologije ter skrbi za družbene vidike logistike. Analiza vključuje primerjavo njihovih pristopov, oceno uspešnosti uvedenih ukrepov ter prepoznavanje področij, kjer dosegajo nadpovprečne rezultate ali se soočajo z izzivi. Namen praktičnega dela je pokazati, kako trajnostne strategije delujejo v praksi in v kolikšni meri podjetja z uvajanjem sodobnih logističnih rešitev izboljšujejo učinkovitost ter dolgoročno stabilnost svojih procesov

7 POŠTA SLOVENIJE

Pošta Slovenije d. o. o. je gospodarska družba, usmerjena v razvoj in inovativnost. Njena dejavnost obsega dva ključna segmenta: univerzalno poštno storitev, ki jo zagotavlja država v javnem interesu, ter tržne storitve. V sodelovanju s povezanimi družbami tvori Skupino Pošta Slovenije, mednarodni koncern, ki se z logističnimi storitvami vse bolj uveljavlja na trgih jugovzhodne Evrope. Skupina Pošta Slovenije obsega 19 podjetij, ki delujejo na devetih trgih. Ključno vlogo ima tudi pri uveljavljanju najvišjih standardov kakovosti poštnega omrežja ter na trgu univerzalnih poštnih, logističnih in ostalih storitev (Pošta Slovenije, 2024).

7.1 Usmeritve in cilji trajnostnega razvoja

Pošta Slovenije si prizadeva za okolju prijazno delovanje, odgovorno upravljanje in digitalno preobrazbo svojih procesov, s katerimi želi zmanjšati svoj okoljski odtis in povečati energetske učinkovitost (Pošta Slovenije, 2024).

Skupina Pošta Slovenije si je na področju okolja zastavila tri ključne cilje:

1. Zmanjšanje ogljičnega odtisa za 31 odstotkov do leta 2040 glede na leto 2022.
2. Povečanje deleža čistih vozil v voznem parku na 32 odstotkov do leta 2026.
3. Povečanje deleža električne energije, proizvedene v lastnih sončnih elektrarnah, na 15 odstotkov do leta 2026 (Pošta Slovenije, 2025).

Ti cilji bodo dopolnjeni v letu 2025 v skladu z metodološkimi zahtevami ESRS (European Sustainability Reporting Standards) za načrt za prehod za blažitev podnebnih sprememb (Pošta Slovenije, 2025).

7.2 Poraba energije za leto 2024

Skupna poraba energije v Skupini Pošta Slovenije v letu 2024 je bila 87.835 MWh. Fosilni viri predstavljajo 67 odstotkov, obnovljivi pa 33 odstotkov. Poraba energentov, vezanih na lastne dejavnosti, se beleži mesečno na podlagi faktur pogodbenih dobaviteljev. Podatki se uporabljajo za spremljanje letnih planov zniževanja ogljičnega odtisa in načrtovanje ukrepov (Pošta Slovenije, 2025).

Podrobna razčlenitev (v MWh) je prikazana v spodnji tabeli:

Tabela 1 prikazuje podrobno razčlenitev porabe energije in mešanice virov energije.

Poraba energije in mešanica virov energije	Leto 2024
(1) Poraba goriva iz premoga in premogovih derivatov (MWh)	–
(2) Poraba goriva iz surove nafte in naftnih derivatov (MWh)	41.383
(3) Poraba goriva iz zemeljskega plina (MWh)	12.342
(4) Poraba goriva iz drugih fosilnih virov (MWh)	1.305
(5) Poraba kupljene ali pridobljene električne energije, toplote, pare in hlajenja iz fosilnih virov (MWh)	3.981
(6) Skupna poraba fosilne energije (MWh) (izračunana kot vsota vrstic 1 do 5)	59.011
Delež fosilnih virov v skupni porabi energije (%)	67 %
(7) Poraba iz jedrskih virov (MWh)	124
Delež jedrskih virov v skupni porabi energije (%)	0%
(8) Poraba goriva iz obnovljivih virov, vključno z biomaso (kar zajema tudi industrijske in komunalne odpadke biološkega izvora, bioplin, obnovljivi vodik itd.) (MWh)	–
(9) Poraba kupljene ali pridobljene električne energije, toplote, pare in hlajenja iz obnovljivih virov (MWh)	28.688
(10) Poraba lastno proizvedene nefosilne obnovljive energije. (MWh)	137
(11) Skupna poraba obnovljive energije (MWh) (izračunana kot vsota vrstic 8 do 10)	28.824
Delež obnovljivih virov v skupni porabi energije (%)	33 %
(11) Skupna poraba energije (MWh) (izračunana kot vsota vrstic 6 in 11)	87.835

*Tabela 1: Razčlenitev porabe energije in mešanice virov energije
(Vir: Pošta Slovenije, 2025)*

7.3 Energetski ukrepi in naložbe

Skupina Pošta Slovenije je pridobila standard ISO 50001, ki potrjuje spremljanje energetske učinkovitosti podjetja. S podpisom pogodbe o nakupu 100% električne energije iz obnovljivih virov za vse lokacije v Sloveniji je zagotovila ničelne emisije iz tega segmenta. Poraba električne energije se je v letu 2024 povečala za 7 odstotkov glede na predhodno leto, emisije pa so se zaradi nakupa elektrike iz obnovljivih virov znižale za 58 odstotkov. Vlagali so v sončne panele, zamenjavo svetil in toplotnih črpalk ter spremljali porabo energentov v stavbah. Skupna vrednost investicij v izboljšanje energetske učinkovitosti in okoljsko sprejemljivih tehnologij v letu 2024 je znašala 1.122.601 evrov (Pošta Slovenije, 2025).

7.4 Transportna sredstva

Pošta Slovenije že vrsto let sistematično razvija trajnostno naravnani vozni park in ima trenutno največjo floto električnih vozil v državi. Skupno upravlja z več kot 570 različnimi električnimi vozili, pri čemer segajo začetki elektrifikacije v leto 2017, ko so v floto vključili prvo električno dostavno vozilo, leta 2020 pa še prvi električni kombi (Avtomanija, 2025). Prehod v čistejšo mobilnost se nadaljuje z načrtovanim povečanjem deleža električnih in drugih čistih vozil na 29 odstotkov v letu 2025 in 32 odstotkov v letu 2026, dolgoročno pa si prizadevajo do leta 2040 zmanjšati ogljični odtis za 31 odstotkov (Avtomanija, 2025).

Pomemben korak pri nadgradnji voznega parka predstavlja javno naročilo za nakup električnih dostavnih vozil, v katerem je bil kot najugodnejši ponudnik izbran Citroën. V okviru tega naročila naj bi Pošta Slovenije prejela skupaj 35 električnih dostavnih vozil; doslej je bilo uspešno predanih 30 modelov e-Berlingo, ki že opravljajo dostavne naloge v mestnih in primestnih območjih po državi (Avtomanija, 2025).

Podatki kažejo, da se delež električnih vozil v poštnem voznem parku hitro povečuje. Leta 2018 je bil delež zgolj štiri odstotke, danes znaša 16 odstotkov, do leta 2025 pa naj bi dosegel že 46 odstotkov. Poleg več kot 400 električnih vozil Pošta Slovenije uporablja še 80 lahkih dostavnih električnih vozil ter 141 lahkih električnih tri- in štirikolesnikov. Dostavo z električnimi vozili izvajajo že v 72 občinah (Finance, 2022).

Največji delež emisij v poslovanju Pošte Slovenije sicer izhaja iz voznega parka, logističnih stavb in pogodbenih prevozov. Zato v prehodu na zmanjšanje vplivov na okolje pomembno vlogo zavzemajo tudi investicije. V letu 2024 je Skupina Pošta Slovenije v nakup okolju prijaznih čistih vozil vložila 602.496 evrov, delež elektrificiranega voznega parka pa je takrat znašal 21,7 odstotka (Pošta Slovenije, 2025).

7.5 Digitalna orodja in avtomatizacija

Pošta Slovenije digitalizira logistiko in operativne procese z uvedbo pametne logistike, kjer IoT senzorji omogočajo sledenje pošilkam v realnem času, optimizacijo poti in večjo učinkovitost dostav. Avtomatizacija skladišč z uporabo robotike omogoča hitrejšo obdelavo paketov, umetna inteligenca pa optimizira dostavne poti in zmanjšuje emisije (Pošta Slovenije, 2025).

Digitalizacija poslovanja vključuje prehod na brezpapirno poslovanje, uvedbo e-dokumentnih sistemov (eDMS) in avtomatizacijo procesov (RPA), kar zmanjšuje napake in povečuje produktivnost. Razvija se tudi virtualna asistentka PIA, ki deluje v več kot 12 slovenskih narečjih, kar omogoča boljšo komunikacijo s strankami (Pošta Slovenije, 2025).

7.6 Podatkovni centri

Pošta Slovenije je v letu 2024 ohranila vodilni položaj na področju podatkovnih centrov v Sloveniji. Zaradi rasti storitev v oblaku, umetne inteligence in podatkovno intenzivnih aplikacij se je investiralo v širitev zmogljivosti na lokaciji Maribor. Povečanje površine za dodatnih 240 m² je skupno površino razširilo na približno 1.500 m² (Pošta Slovenije, 2025).

Večina novih zmogljivosti je bila zasedena že ob začetku delovanja, zahvaljujoč strateškemu sodelovanju z eno izmed največjih strank. V skladu z ESG usmeritvami se načrtujejo tudi koraki za povečanje energetske učinkovitosti in trajnostnega upravljanja s podatkovno infrastrukturo (Pošta Slovenije, 2025).

V letih 2024 in 2025 je bila izvedena obsežna širitev zmogljivosti z uporabo obnovljivih virov energije, naprednih hladilnih sistemov in optimiziranega nadzora porabe energije. Pošta Slovenije je za to pridobila certifikat ISO 50001. Zaradi rastočega povpraševanja se povečujejo tudi zahteve po varnosti, razpoložljivosti in skladnosti z regulativo, kar Pošta uspešno zagotavlja s certifikatom ISO 27001 in skladnostjo s standardom TIER III (IPC, 2025).

7.7 MojaPošta in digitalne storitve

Pošta Slovenije na področju IT-storitev izvaja digitalizacijo poštnih produktov in procesov ter razvoj komplementarnih IT-storitev. Cilj je digitalizirati celotno univerzalno pošto storitev in zagotoviti varno izmenjavo ter hrambo e-dokumentov, e-storitve za državo ter enotno platformo za stik s strankami v okviru projekta MojaPošta (Pošta Slovenije, 2025).

Pošta ohranja položaj vodilne ponudnice storitev podatkovnih centrov in storitev v oblaku v Sloveniji, kar uresničuje skozi širitev kapacitet v Mariboru (dokončano v 2024) in Ljubljani (zaključek v 2025). Nadaljuje se prenova in širitev funkcionalnosti aplikacije MojaPošta ter nadgradnja storitev eArhiv in eVročanje (Pošta Slovenije, 2025).

7.8 Politike in tveganja

Skupina Pošta Slovenije se ravna po najvišjih varnostnih standardih in regulativah, vključno z ISO 27001:2013, NIS2 in GDPR. Politika upravljanja dostopov in identitet (IAM) temelji na načelu najmanjših privilegijev in modelu Zero Trust, politika odzivanja na incidente pa vključuje delovanje CSIRT skupine (Pošta Slovenije, 2025).

Kibernetska varnost je prepoznana kot eno ključnih tveganj. Zaradi povečanja digitalnih storitev se povečujejo možnosti za kibernetske napade, zato Pošta

kontinuirano vlaga v napredne varnostne rešitve in proaktivno upravljanje IT-varnosti (Pošta Slovenije, 2025).

Med operativnimi tveganji so poškodbe pri delu, predvsem na terenu in v skladiščih, ki ogrožajo zdravje zaposlenih in povzročajo stroške. Dodatna tveganja predstavljata morebitna stavka zaposlenih in fluktuacija kadra, ki lahko vodita do izgube znanja ter povečanja stroškov zaposlovanja in usposabljanja (Pošta Slovenije, 2025).

7.9 Socialni vidik trajnostnega razvoja Pošte Slovenija

V letu 2024 je bil odstotek oseb v lastni delovni sili, ki so bile vključene v sistem upravljanja varnosti in zdravja pri delu, 100 odstotkov tako za zaposlene kot za delavce, nezaposlene v lastni delovni sili. Med zaposlenimi in delavci ni bilo smrtnih primerov zaradi z delom povezanih poškodb in bolezni, prav tako ne smrtnih primerov drugih delavcev, ki delajo na lokacijah podjetja (Pošta Slovenije, 2025).

Zabeleženih je bilo 329 primerov z delom povezanih nezgod med zaposlenimi in šest primerov med delavci, nezaposlenimi v lastni delovni sili. Stopnja primerov z delom povezanih nezgod je znašala 24 za zaposlene in 26 za delavce. Pri zaposlenih so bili zabeleženi trije primeri z delom povezanih bolezni. Število izgubljenih dni zaradi poškodb in bolezni pri zaposlenih je v letu 2024 znašalo 11.039 dni. Stopnja bolniške odsotnosti je znašala 9,1 % (Pošta Slovenije, 2025).

V letu 2024 je bilo v Skupini Pošta Slovenije izvedenih povprečno 9,02 ure usposabljanja na zaposlenega – 11,69 ure za moške in 6,35 ure za ženske. Skupina redno izvaja preglede uspešnosti in kariernega razvoja zaposlenih, vendar trenutno ne razpolaga s podatki o odstotku sodelujočih (Pošta Slovenije, 2025).

8 PETROL

Petrol d.d., Ljubljana je slovensko energetska podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 1945 kot hčerinsko podjetje Jugopetrola. Njegova osnovna dejavnost obsega prodajo goriv in naftnih derivatov, trgovsko dejavnost ter energetske rešitve (Petrol, b. l.-d). Podjetje deluje v dveh segmentih: prodaja nafte in blaga ter energetske dejavnosti (Marketscreener, b. l.). Skupina Petrol posluje prek odvisnih, skupaj obvladovanih in pridruženih podjetij v desetih državah srednje in jugovzhodne Evrope. Trajnostno strategijo podjetja zaznamujejo odgovornost do zaposlenih, strank in poslovnih partnerjev ter skrb za okolje in družbo (Petrol, 2021). Poslanstvo Petrola poudarja širok nabor energetskih produktov in rešitev ter digitalni pristop, pri čemer je uporabnik postavljen v središče pozornosti (Petrol, 2025). Vizija podjetja pa je postati celovit partner v energetske tranziciji z odlično uporabniško izkušnjo (Petrol, 2025). Ključne trajnostne zaveze vključujejo prehod v nizkoogljično gospodarstvo, partnerstvo z zaposlenimi in družbo ter spodbujanje krožnega gospodarstva (Petrol, 2025).

Skupina Petrol podpira cilje Pariškega sporazuma ter razogljichenje Evropske unije do leta 2050, pri čemer si prizadeva zagotoviti zanesljivo energijo po dostopnih cenah (Petrol, 2025).

8.1 Usmeritve in cilji trajnostnega razvoja

Trajnostne vrednote in trajnostna strategija so temelj Petrolovega poslovnega modela. S celovito ponudbo sodobnih energetsko-okoljskih rešitev skrbijo za zanesljivo, gospodarno in okolju prijazno oskrbo ter ustvarjajo nizkoogljično družbo. Trajnostni razvoj skupine temelji na treh stebrih: nizkoogljična energetska družba, partnerstvo z zaposlenimi in družbenim okoljem ter krožno gospodarstvo (Petrol, 2023a).

Slika 2 prikazuje tri stebre trajnostnega razvoja skupine Petrol, na katerih Petrol gradi svojo trajnostno strategijo.

Slika 2: Trije stebri trajnostnega razvoja skupine Petrol
(Vir: Petrol, 2023a)

Skupina Petrol pri uresničevanju temeljnih usmeritev sledi ciljem Zelenega prehoda EU in trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov ter se posebej osredotoča na cilje dostojnega dela in gospodarske rasti, trajnostnih mest in skupnosti, odgovorne porabe in proizvodnje ter podnebnih ukrepov (Petrol, 2023a).

Slika 3 prikazuje 10 trajnostnih ciljev skupine Petrol.

Slika 3: Petrol s svojo dejavnostjo v sodelovanju s partnerji prispeva h kar 10 trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030

(Vir: Petrol, b. l.-b)

Skupina Petrol je zavezana prehodu na zeleno energijo, kar odražajo trije strateški cilji do leta 2025: znižanje ogljičnega odtisa primarne dejavnosti za 40 odstotkov, investiranje 244 milijonov EUR v energetske tranzicije ter doseganje 164 MW inštalirane moči proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Cilj na področju energetske prenovitve je, da leta 2025 dosežejo 73 GWh prihrankov energije pri končnih kupcih (Petrol, 2023a).

Posebno mesto v energetske tranzicije ima proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, kjer si utirajo pot med najpomembnejše ponudnike v JV Evropi. Razvoj rešitev na področju elektromobilnosti in storitev mobilnosti predstavlja pomemben steber trajnostnega in inovativnega poslovanja, pri čemer se osredotočajo na vzpostavitev in upravljanje polnilne infrastrukture ter na storitve elektrifikacije in upravljanja vozniških parkov (Petrol, 2023a).

8.2 Transportna sredstva

Za prevoz goriv imajo v podjetju sklenjene pogodbe s prevozniki, lastniki avtocih, ki izpolnjujejo vse predpisane tehnične pogoje za prevoz nevarnega blaga, pri čemer jih spodbujajo k nakupu prevoznih sredstev z manj emisijami. Povečujejo količino goriva, prepeljanega z železniškim transportom, pri cestnem transportu goriv pa

sledijo večji izkoriščenosti voznega parka. V letu 2021 so v primerjavi s preteklimi leti zaznali nižjo porabo energentov za službene vožnje zaposlenih, kar je predvsem posledica epidemije covid-19. Sicer se je pri vozilih na notranje izgorevanje glede na pretekla leta zmanjšala poraba dizla in povečala poraba bencina. Skoraj za štirikratnik pa se je v letu 2022, glede na leto 2020, povečala poraba električne energije, kar pomeni, da so električna vozila v vedno večji uporabi, tudi za daljše službene vožnje. Uporabo električnih vozil v voznem parku spodbujajo tudi s postavitvijo električnih polnilnic na domu zaposlenih, ki imajo električno vozilo v stalni uporabi. Pri vozilih na notranje izgorevanje povečujejo delež blagih hibridov, ki so učinkovitejši in imajo manjšo porabo goriva in posledično nižje izpuste kot konvencionalna vozila. Usmeritev na področju službenega transporta v prihodnjih letih je postopna elektrifikacija voznega parka oziroma vpeljava vozil na alternativne pogone in s tem zniževanje ogljičnega odtisa iz naslova službenih poti zaposlenih (Petrol, 2023b).

8.3 Digitalizacija logistike skupine Petrol

Skupina Petrol je za namen digitalizacije, avtomatizacije in integracije logističnih procesov leta 2022 začela strateški projekt Digitalizacija oskrbovalne verige Oil&Gas. Gre za enega največjih projektov digitalizacije znotraj skupine, ki vključuje oskrbo prodajnih mest ter prodajo in dostavo različnih energentov. V okviru projekta, ki se je razvijal skozi dveletno obdobje, je Petrol skupaj s partnerjema SmartCargo d.o.o. in Špica International d.o.o. razvil novo logistično platformo in inovativno mobilno aplikacijo. S pomočjo teh digitalnih rešitev, ki so že v uporabi, bo Petrol izboljšal učinkovitost poslovanja in zmanjšal emisije za do 10 % letno (Petrol d.d., 2024).

Glavni cilj projekta je bil povečati učinkovitost in konkurenčnost podjetja, končni rezultati pa so večplastni. Skupina Petrol bo z novimi digitalnimi rešitvami v nadaljevanju zmanjšala stroške oskrbe z gorivi in utekočinjenim naftnim plinom (UNP), izboljšala preglednost poslovanja ter omogočila postopni prehod z obstoječega sistema ERP, ki trenutno temelji na Petrolovem informacijskem sistemu (PIS). Glede na vse večji pomen kibernetске varnosti je bila ta ključna pri zasnovi vseh novih rešitev (Petrol d.d., 2024).

Projekt ima tudi pomemben trajnostni vidik, saj prispeva k zelenemu prehodu gospodarstva in soustvarja trajnostno družbo. Skupina Petrol namreč ocenjuje, da bodo z optimizacijo logistike zmanjšali prevožene kilometre za 121 tisoč na leto in s tem prihranili kar 129 tisoč kilogramov CO₂ letno, kar predstavlja približno 10 odstotkov manj emisij v logistiki dobave energentov (Petrol d.d., 2024).

Med glavnimi izboljšavami, ki jih je prinesla digitalizacija, so razbremenitev zaposlenih, zmanjšanje napak, pospešitev izvedbe storitev, avtomatsko generiranje voznih redov za distribucijo energentov ter brezpapirno poslovanje, kar povečuje

učinkovitost zaposlenih in vozil ter zmanjšuje porabo goriva in izpustov emisij (Petrol d.d., 2024).

Petrol je za projekt, katerega vrednost znaša 7,4 milijona evrov, prejel 1.457.025 evrov nepovratnih sredstev v okviru javnega razpisa »Digitalna preobrazba gospodarstva« Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (Petrol d.d., 2024).

8.4 Ogljični odtis

Skupina Petrol se zaveda pomena trajnostnega razvoja ter svoje vloge pri prehodu v nizkoogljico energetsko družbo, kar uresničuje z razvojem trajnostnih politik, zmanjševanjem emisij in optimizacijo ogljičnega odtisa tako znotraj podjetja kot pri končnih odjemalcih (Petrol, b. l.-a). Tem vrednotam dodaja projekt Petrol Green, s katerim si je podjetje zadalo cilj zmanjšanja ogljičnega odtisa lastne dejavnosti za 40 odstotkov do leta 2025 in v okviru katerega je zgradilo več kot sto sončnih elektrarn na različnih lokacijah v Sloveniji (Promo Delo, 2025). Z namenom celovitega spremljanja vplivov na okolje je Petrol izvedel prvi izračun ogljičnega odtisa po metodologiji GHG protokola v obsegu 1 in 2, kjer je v letu 2021 ogljični odtis znašal 21.697,056 ton CO₂ eq, v letu 2022 pa 18.775,733 ton CO₂ eq, kar predstavlja 13,5-odstotno znižanje, predvsem zaradi rabe manj emisijsko intenzivne električne energije. Ob vključitvi organizacijske enote Energetika in rešitve je ogljični odtis v letu 2022 znašal 71.629,336 ton CO₂, pri čemer je največji delež izhajal iz rabe zemeljskega plina na kogeneracijskih napravah (Petrol, 2023b).

Slika 4 prikazuje šest vplivnih področij za zniževanje ogljičnega odtisa skupine Petrol (Petrol, 2023b)

Slika 4: Šest področij za zniževanje ogljičnega odtisa
(Vir: Petrol, 2023b)

8.5 Socialni vidik trajnostnega razvoja skupine Petrol

Varnost in zdravje pri delu zaposlenih in vseh drugih deležnikov so ključni temelji trajnostnega upravljanja v skupini Petrol. Zavzemajo se za ustvarjanje varnega, zdravlju prijaznega in spodbudnega delovnega okolja, kjer je dobro počutje posameznika temelj osebnega in poslovnega uspeha. Njihov pristop presega

zakonske zahteve z zavezanostjo visokim etičnim standardom in s Petrolovim kodeksom ravnanja gradijo kulturo, ki temelji na preprečevanju in zmanjševanju tveganj, spoštovanju človekovega dostojanstva ter spodbujanju medsebojnega zaupanja. V Petrolu aktivno prepoznajo in ocenjujejo tveganja za zdravje in varnost pri delu ter na tej podlagi uvajajo sistemske in preventivne ukrepe, zagotavljajo redne preventivne zdravstvene preglede in varnostna usposabljanja, spodbujajo uporabo osebne varovalne opreme, skrbijo za fizično in psihosocialno varnost zaposlenih ter preprečujejo nadlegovanje, diskriminacijo ali trpinčenje. Krepi se kultura ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem ter vlaganje v nenehno izboljševanje varnostne kulture. Vodje so pri tem zgled varnega ravnanja, vsak zaposleni pa soustvarjalec varnega in zdravega delovnega okolja (Petrol, 2024).

Varnost in zdravje sta opredeljena v Varnostni politiki skupine Petrol, v kateri je določeno, da se področje varnosti in zdravja pri delu razvija skladno z zakonodajo in na podlagi smernic standarda OHSAS 18001 oziroma ISO 45001. V družbi Petrol se zavedajo, da varnost in zdravje pri delu na delovnem mestu poleg osnovnega namena zagotavlja tudi zadovoljstvo zaposlenih, zato si nenehno prizadevajo zniževati raven tveganja, ki je posledica izvajanja delovnih procesov (Petrol, 2023b).

9 LIDL SLOVENIJA

Podjetje Lidl Slovenija je del mednarodne trgovske skupine Schwarz Group in deluje kot ena izmed največjih trgovskih verig v Sloveniji. Na slovenski trg je vstopilo leta 2007, ko je istočasno odprlo trinajst trgovin po vsej državi. Od takrat je podjetje razširilo svojo poslovno mrežo, zraslo na več kot 2000 zaposlenih ter vzpostavilo 69 trgovin in logistični center v Arji vasi, ki predstavlja ključno infrastrukturo za oskrbovalno verigo in distribucijo izdelkov. Podjetje sloni na standardiziranem sistemu poslovanja, pri katerem kupcem ponuja kakovostne izdelke po konkurenčnih cenah, hkrati pa ohranja visok nivo transparentnosti odnosov s kupci, zaposlenimi in poslovnimi partnerji (Lidl Slovenija, b. l.).

9.1 Trajnostna logistika

Trajnostna preobrazba logistike predstavlja eno izmed osrednjih razvojnih usmeritev podjetja Lidl Slovenija, saj logistični procesi pomembno vplivajo na ogljični odtis in na doseganje zastavljenega cilja neto ničelnih emisij toplogrednih plinov do leta 2050. V podjetju uvajajo različne trajnostne logistične ukrepe, med katere sodijo elektrifikacija voznega parka, optimizacija transportnih poti ter uporaba obnovljivih virov energije. Pri tem se opirajo na napredne digitalne rešitve, kot sta analiza podatkov in umetna inteligenca, ki omogočata bolj učinkovito načrtovanje in upravljanje transporta, posledično pa zmanjševanje emisij (CER, 2025).

Navedene aktivnosti so vključene v širšo podnebno strategijo mednarodne Skupine Lidl, v okviru katere si podjetje prizadeva za večjo izkoriščenost prevoznih zmogljivosti in zmanjševanje voženj brez tovora. V preteklem poslovnem letu so dosegli povprečno 97-odstotno izkoriščenost vozil, z uvedbo samoprevzema blaga pri dobaviteljih pa so skrajšali prevožene poti približno za 13.000 kilometrov na letni ravni, kar pomembno prispeva k zmanjševanju ogljičnega odtisa v oskrbovalni verigi (CER, 2025).

9.2 Transportna sredstva

Lidl Slovenija ne razpolaga z lastnim voznim parkom za dostavo izdelkov v logistični center ter posamezne trgovine, zato prevoze izvajajo pogodbeni partnerji, kar pomeni, da so emisije iz prometa povezane predvsem z njihovimi vozili. Vsa tovorna vozila pogodbenih prevoznikov ustrezajo emisijskemu standardu E6. Podjetje stremi k čim učinkovitejši uporabi prevoznih zmogljivosti in zmanjšanju praznih voženj, kar dosegajo z optimizacijo transportnih poti glede na potrebe trgovin; povprečna izkoriščenost vozil znaša 95 % (Lidl Slovenija, 2025).

9.3 Logistični center Arja vas

Lidl Slovenija je v industrijski coni Arnovski gozd v Arji vasi vzpostavil nov logistični center, ki predstavlja enega največjih sodobnih logističnih objektov v Sloveniji. Investicija je znašala približno 70 milijonov evrov, center pa pokriva več kot 57.000 m² površin na več kot 13 hektarjih zemljišča. Objekta ni mogoče obravnavati zgolj kot razširitev skladiščnih kapacitet, temveč kot strateško osnovno sredstvo, s katerim je podjetje posodobilo logistične procese ter ustvarilo temelje za nadaljnji razvoj oskrbovalne verige (Lidl Slovenija, 2019).

Z vidika trajnostne rabe osnovnih sredstev je logistični center zasnovan po standardih trajnostne gradnje in je usmerjen v pridobitev mednarodnega okoljskega certifikata LEED. Objekt vključuje energetske učinkovite rešitve, kot so uporaba odpadne toplote iz hladilnih sistemov za ogrevanje, okolju prijazni materiali, optimizacija svetlobnih pogojev z 250 svetlobniki ter sončna elektrarna z močjo 1 MW, ki pokrije približno tretjino energetskih potreb centra. Modularna zasnova dodatno omogoča optimizacijo notranjih logističnih poti ter prilagodljivost glede na obseg poslovanja (Lidl Slovenija, 2019).

Center vključuje 38.000 paletnih mest, 100 nakladalnih ramp in dnevno omogoča pretok med 80 in 100 tovornjakov. Takšna zasnova vpliva na povečanje učinkovitosti distribucije ter na zmanjšanje prevoženih poti, kar predstavlja pomemben element trajnostnega delovanja znotraj logistike. Projekt je bil izveden pretežno z domačim znanjem in vključevanjem slovenskih podjetij, kar ima tudi regionalne in gospodarske učinke (Lidl Slovenija, 2019).

Slika 5 prikazuje Lidlov največji Logistični center v Arji vasi.

Slika 5: Logistični center Arja vas
(Vir: Inženirska zbornica Slovenije, 2023)

9.4 Elektrifikacija logistike

Elektrifikacija logistike predstavlja enega ključnih strateških ukrepov. Lidl Slovenija je kot prvi trgovec v državi v sodelovanju s partnerjem Transport Franc Soršak in proizvajalcem Scania uvedel popolnoma električno dostavno vozilo s hladilno nadgradnjo za oskrbo trgovin. Električno vozilo Scania P230E B6x2*4, namenjeno mestnemu in primestnemu transportu, vključuje baterijski sistem z zmogljivostjo 416 kWh in omogoča do 350 kilometrov dosega z enim polnjenjem. Za potrebe dobavne verige je opremljeno tudi s hladilno komoro ter dodatno nakladalno-razkladalno rampo, s čimer se zagotavlja ustrezno rokovanje z blagom (CER, 2025).

Kot dodatni korak v smeri elektrifikacije logistike je podjetje v sodelovanju s partnerjema Pfeifer in Schmitz Cargobull uvedlo tudi prvi popolnoma električni polpriklonnik z baterijsko hladilno enoto v Sloveniji. Gre za brezemisijsko transportno sredstvo, s katerim je Lidl Slovenija postal pionir uporabe takšne tehnologije v slovenskem trgovskem sektorju. Predstavljene novosti pomembno prispevajo k doseganju dolgoročnega cilja zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, skladno s podnebno vizijo podjetja (CER, 2025).

9.5 Upravljanje in poraba energije

Poleg povečane uporabe električne energije iz obnovljivih virov ima pomembno vlogo pri zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov tudi učinkovitejša raba energije. Lidl Slovenija v ta namen izvaja sistematične ukrepe za energetske optimizacije, pri čemer so vse stavbe podjetja (trgovine, logistični center ter upravna stavba) certificirane v skladu s sistemom upravljanja energije ISO 50001. Certifikacijski okvir omogoča strukturirano spremljanje, načrtovanje in izboljševanje energetskih kazalnikov ter prispeva k dolgoročni energetske učinkovitosti (Lidl Slovenija, 2025).

V okviru sistema upravljanja energije podjetje redno spremlja ter ocenjuje porabo električne energije, poleg tega pa izvaja izobraževanja o energetske učinkovitosti za zaposlene. Z vzpostavljenim nadzornim mehanizmom je mogoče pravočasno zaznati pomanjkljivosti ter predlagati dodatne možnosti za izboljšave (Lidl Slovenija, 2025).

V poslovnem letu 2023 se je skupna poraba energije podjetja povečala s 40.790.152,24 kWh (2022) na 42.646.021,84 kWh, kar predstavlja 4,55-odstotno rast. Povečanje porabe je predvsem posledica širitve mreže trgovin, večjega obsega polnilnic za električna vozila ter intenzivnejše uporabe teh polnilnic. Posledično se je povečala tudi energetska intenzivnost, in sicer s 534,49 kWh/m² prodajnega prostora v letu 2022 na 538,92 kWh/m² v letu 2023 (+0,64 %). Razlog za omenjeno rast je med drugim nižja proizvodnja električne energije iz fotonapetostnih sistemov zaradi vremenskih razmer ter uvedba večjih in energetske manj učinkovitih hladilnih vitrin v trgovinah (Lidl Slovenija, 2025).

Lastna proizvodnja električne energije v letu 2023 se je zmanjšala zaradi slabših vremenskih pogojev, kar se je odrazilo tudi v manjših količinah oddaje presežkov proizvedene sončne energije v omrežje. Večja skupna poraba električne energije in daljinskega ogrevanja je bila hkrati povezana s povečanjem fizične infrastrukture trgovinske mreže (Lidl Slovenija, 2025).

Poraba goriv v lastnem voznem parku se je v poslovnem letu 2023 zmanjšala, kar je predvsem posledica večjega deleža električnih vozil ter razširjene prakse dela od doma. Prav tako je zaradi ukinitve ogrevanja šotorov med razprodajami prišlo do zmanjšanja porabe kurilnega olja (Lidl Slovenija, 2025).

Tabela 2 prikazuje neposredno porabo energije glede na primarni vir.

Neposredna poraba energije (kWh)	Poslovno leto 2022	Poslovno leto 2023
Lastna proizvodnja električne energije	3.383.248	3.313.778
Od tega lastna proizvodnja električne energije iz neobnovljivih virov	0	0
Od tega zemeljski plin	243.204	256.456
Od tega kurilno olje	0	0
Od tega energija, porabljena za vozni park	4.760.409,67	4.241.920,96
Od tega drugi primarni viri energije	60.197,70	31.683
Posredna poraba energije (kWh)		
Daljinsko ogrevanje	474.694	848.183
Električna energija	230.173	736.747
Od tega električna energija iz mešanih obnovljivih virov	32.095.991	33.615.386
Vsota neposredne in posredne porabe energije (kWh)		
Prodaja električne energije iz obnovljivih virov v omrežje	457.766	398.132
Prodaja električne energije iz neobnovljivih virov v omrežje	0	0
Skupna poraba energije	40.790.152,24	42.646.021,84

*Tabela 2: Neposredna poraba energije glede na primarni vir
(Vir: Lidl Slovenija, 2025)*

9.6 Ogljični odtis Lidla Slovenija

Ogljični odtis je Lidl Slovenija prvič izmeril v letu 2019, nato pa ga dosledno spremlja vsako leto. Meritve se izvajajo skladno s Protokolom za toplogredne pline (GHG Protocol), ki emisije razvršča v tri obsege: neposredne izpuste (obseg 1), posredne izpuste iz kupljene energije (obseg 2) ter ostale posredne izpuste v dobavni in vrednostni verigi (obseg 3). Izračun ogljičnega odtisa vključuje trgovine, logistični center ter upravno stavbo. Podatke o izpustih obsega 1 in 2 podjetje pridobiva samo, izpuste obsega 3 pa izračuna zunanji ponudnik na podlagi podatkov dobaviteljev, prevoženih poti v logistiki ter dodatnih ocen v sodelovanju z zunanjimi svetovalci. O izpustih obsega 2 poročajo po lokacijskem in tržnem pristopu, pri čemer se skupni izpusti izračunavajo po tržnem pristopu. Tabela prikazuje izpuste toplogrednih plinov Lidl Slovenija v tonah ekvivalenta CO₂ za izhodiščno leto 2019 ter poslovni leti 2022 in 2023 (Lidl Slovenija, 2025).

9.7 Krožno gospodarstvo in ravnanje z odpadki

Poslovna dejavnost podjetja Lidl Slovenija je neposredno povezana s porabo virov, kot so plastika, papir in voda, ter z nastajanjem odpadkov. Neodgovorno ravnanje z viri negativno vpliva na podnebje in biotsko raznovrstnost, zato se v Lidlu Slovenija kot del Skupine Schwarz osredotočajo na krožno gospodarstvo in odgovorno upravljanje virov (Lidl Slovenija, 2025).

V okviru mednarodne strategije REset Plastic so si do leta 2025 zadali zmanjšati količino plastičnih materialov pri poslovanju za 30 %, zagotoviti, da bo plastična embalaža izdelkov lastnih blagovnih znamk reciklabilna ter povečati delež reciklatov v embalaži na najmanj 25 %. Leta 2018 so zaveze formalizirali s podpisom globalnega sporazuma New Plastics Economy Global Commitment pod okriljem organizacije Ellen MacArthur Foundation (Lidl Slovenija, 2025).

V operativnih procesih spremljajo tokove virov ter z ločevanjem in pravilnim odlaganjem materialov omogočajo ponovno uporabo in recikliranje ter zmanjšujejo delež nerekiclabilnih odpadkov. Pri tem sodelujejo s pogodbenimi izvajalci, ki zagotavljajo zakonodajno skladnost poslovanja, in s slovenskimi dobavitelji, s katerimi optimizirajo embalažo izdelkov ter sekundarno embalažo za prodajne police (Lidl Slovenija, 2025).

Prav tako redno spremljajo zakonodajo ter se vključujejo v strokovni dialog z institucijami in deležniki. Zaposlene usposablja za pravilno ločevanje odpadkov, s čimer prispevajo k zmanjševanju negativnih vplivov na okolje ter k zapiranju snovnih zank (Lidl Slovenija, 2025).

9.8 Trajnostno delovanje zaposlenih v podjetju Lidl Slovenija

V Lidlu krepijo trajnostno delovanje zaposlenih z mednarodno pobudo YOU, ki povezuje več kot 370.000 zaposlenih v 31 državah in krepi zavedanje o pomenu trajnosti v delovnem in domačem okolju. V Sloveniji se je pobudi pridružilo več kot dva tisoč zaposlenih. Pobuda vključuje aktivnosti ozaveščanja, izobraževanja, opolnomočenja in izmenjave znanj ter predstavlja podporo uresničevanju trajnostne strategije podjetja. Izvedena je v treh fazah: najprej so z informiranjem in komuniciranjem okrepili poznavanje tem trajnostne strategije, v drugi fazi usposablajo zaposlene z vsebinami, prilagojenimi njihovim delovnim mestom, v zadnji fazi pa pobudo nadgrajujejo z mednarodno trajnostno skupnostjo, ki bo z digitalnimi moduli in seminarji omogočala razvoj trajnostnih ambasadorjev podjetja (Finance, 2025).

10 SWOT ANALIZA PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, PETROL IN LIDL

10.1 SWOT analiza Pošte Slovenije

V spodnji tabeli bomo predstavili SWOT analizo podjetja Pošta Slovenija.

Tabela 3 prikazuje SWOT analizo Pošte Slovenija.

PREDNOSTI	SLABOSTI
Pošta uvaja digitalizacijo logistike, kar vključuje pametne sisteme za spremljanje procesov in dokumentov.	Transport in podatkovni centri porabijo veliko energije, kar povečuje stroške in emisije.
Podatkovni centri so tehnološko napredni in imajo pomembne certifikate (ISO 50001 in ISO 27001), kar omogoča varno in zanesljivo delovanje.	Poškodbe pri delu in bolniške odsotnosti predstavljajo socialni izziv v logistiki.
Avtomatizacija skladišč in optimizacija dostavnih poti izboljšata učinkovitost in zmanjšujeta stroške.	Del emisij nastaja v pogodbenih prevozi, kjer je nadzor omejen.
Usmerjenost v energetske učinkovitost in trajnostne naložbe.	Kibernetska varnost kot izziv digitalizacije poslovanja.
Razvijajo digitalne storitve za uporabnike (MojaPošta, virtualna asistentka PIA).	Kompleksnost upravljanja raznolike infrastrukture.
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
Energetski ukrepi predstavljajo priložnost za zmanjšanje porabe energije in stroškov.	Visoka odvisnost od fosilnih virov energije.
Evropske spodbude za digitalno in zeleno logistiko.	Povečana izpostavljenost kibernetskim napadom zaradi digitalizacije poslovanja.
Nadaljnja digitalizacija logistike (AI, IoT, RPA).	Operativna tveganja, povezana s poškodbami pri delu in bolniškimi odsotnostmi.
Uporaba umetne inteligence za optimizacijo logističnih procesov.	Tveganje povečane porabe energije zaradi širitve podatkovnih centrov.
Razvoj digitalnih storitev za uporabnike (npr. MojaPošta, PIA).	Tveganje pomanjkanja podatkov o vključenosti zaposlenih v karierni razvoj.

*Tabela 3: SWOT analiza Pošte Slovenija
(Lastni vir)*

SWOT analiza pokaže, da Pošta Slovenije intenzivno uvaja digitalizacijo logistike in poslovnih procesov ter razvija napredne podatkovne centre z ustreznimi certifikati, kar omogoča varno in zanesljivo delovanje. Pomembne prednosti predstavljajo avtomatizacija skladišč, optimizacija dostavnih poti ter razvoj digitalnih storitev za uporabnike, kot sta MojaPošta in virtualna asistentka PIA. Podjetje je usmerjeno tudi v energetske učinkovitost in trajnostne naložbe.

Kljub temu so prisotne tudi slabosti. Transport in podatkovni centri porabijo veliko energije, velik del emisij pa še vedno nastaja v pogodbenih prevozi. Poškodbe pri delu in bolniške odsotnosti ostajajo pomemben socialni izziv, digitalizacija poslovanja pa povečuje izpostavljenost kibernetiskim tveganjem in zahteva upravljanje raznolike infrastrukture.

Med priložnostmi izstopajo energetske ukrepi za zmanjšanje porabe energije in stroškov, evropske spodbude za digitalno in zeleno logistiko ter nadaljnja digitalizacija logističnih procesov. Priložnost predstavlja tudi razvoj digitalnih storitev za uporabnike.

Med tveganji so prepoznani visoka odvisnost od fosilnih virov energije, kibernetiski napadi, operativna tveganja, povezana s poškodbami pri delu, povečana poraba energije zaradi širitve podatkovnih centrov ter pomanjkanje podatkov o vključenosti zaposlenih v karierni razvoj.

10.2 SWOT analiza podjetja Petrol

V spodnji tabeli bomo predstavili SWOT analizo podjetja Petrol.
Tabela 4 prikazuje SWOT analizo podjetja Petrol.

PREDNOSTI	SLABOSTI
Jasno opredeljena trajnostna strategija s tremi stebri (nizkoogljična energetska družba, partnerstvo z zaposlenimi, krožno gospodarstvo).	Logistika in energetika sta emisijsko intenzivni dejavnosti.
Konkretni strateški cilji do 2025 (znižanje ogljičnega odtisa za 40 %, 244 mio EUR investicij, 164 MW obnovljivi viri) (Petrol b. l.-c).	Petrol je še vedno odvisen od fosilnih goriv.
Izveden prvi izračun ogljičnega odtisa ter doseženo 13,5 % znižanje emisij med letoma 2021–2022.	Zahtevne in obsežne investicije, povezane z energetske prehodom.
Razvit Petrol Green kot interni projekt trajnostnih rešitev (sončne elektrarne).	Petrol še vedno večino prihodkov ustvarja z naftnimi derivati, zato je prehod na obnovljive vire zahteven.
Močna usmerjenost v zdravje, varnost in dobrobit zaposlenih (socialni vidik).	Poslovanje je zelo urejeno s predpisi, zato se mora podjetje stalno prilagajati zakonodaji in standardom.
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
Prehod na obnovljive vire in nizkoogljično energijo.	Strožji okoljski in emisijski standardi EU lahko vplivajo na poslovanje.
Zmanjševanje emisij pri energetskih storitvah.	Prehod na zeleno energijo zahteva veliko denarja in dolgoročne naložbe.
Družbeni steber Petrolove trajnostne strategije omogoča projekte za zaposlene in skupnost.	Digitalizacija logistike povečuje tveganja na področju kibernetne varnosti.
Razvoj in širitev sončnih elektrarn.	Delovanje v več državah pomeni različno zakonodajo in zahteva stalno prilagajanje poslovanja.
Naložbe v inovacije in trajnostne rešitve.	Uvajanje novih digitalnih sistemov lahko povzroči težave v poslovanju.

Tabela 4: SWOT analiza podjetja Petrol
(Lastni vir)

SWOT analiza pokaže, da ima Petrol jasno opredeljeno trajnostno strategijo in konkretne cilje do leta 2025. Med prednostmi izstopajo izračun ogljičnega odtisa, doseženo znižanje emisij ter razvoj projekta Petrol Green in sončnih elektrarn. Pomembna prednost je tudi skrb za zdravje, varnost in dobrobit zaposlenih.

Med slabostmi se kaže, da sta logistika in energetika emisijsko intenzivni dejavnosti, ter da je podjetje še vedno odvisno od fosilnih goriv in prihodkov iz naftnih derivatov.

Energetski prehod zahteva velike investicije, poslovanje pa je močno urejeno s predpisi, kar zahteva stalno prilagajanje zakonodaji.

Priložnosti za Petrol so predvsem prehod na obnovljive vire in nizkoogljično energijo, nadaljnje zmanjševanje emisij ter razvoj in širitev sončnih elektrarn. Priložnost predstavljajo tudi naložbe v inovacije, trajnostne rešitve ter projekti, namenjeni zaposlenim in skupnosti.

Med tveganji so izpostavljeni strožji okoljski in emisijski standardi, visoki stroški zelenega prehoda ter kibernetiska tveganja, povezana z digitalizacijo logistike. Dodatna tveganja predstavljata poslovanje v več državah z različno zakonodajo ter uvajanje novih digitalnih sistemov.

10.3 SWOT analiza podjetja Lidl Slovenija

V spodnji tabeli bomo predstavili SWOT analizo podjetja Lidl Slovenija.

Tabela 5 prikazuje SWOT analizo podjetja Lidl Slovenija.

PREDNOSTI	SLABOSTI
Visoka stopnja elektrifikacije dostavne logistike (električni tovornjak s hladilno nadgradnjo). Zmanjšuje emisije in kaže trajnostni napredek.	Trajnostna logistika zahteva visoke investicije.
Logistični center Arja vas kot sodobna in energetska učinkovita infrastruktura.	Logistična poraba energije ostaja pomemben vir emisij.
Krožno gospodarstvo in zmanjševanje odpadkov.	Logistična poraba energije se povečuje zaradi širjenja trgovin in logistične mreže.
Močna vključenost zaposlenih v trajnostne programe in izobraževanja.	Odvisnost od zunanjih pogodbenih prevoznikov.
Sodelovanje z zaposlenimi in dobavitelji pri trajnostnih ukrepih.	Elektrifikacija hladnih tovornih enot zahteva dodatno energijo in infrastrukturo.
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
Dodatna elektrifikacija logistike in hladne verige.	Doseganje zastavljenih trajnostnih ciljev zahteva stalno prilagajanje logistike in procesov.
Nadaljnji razvoj krožnega gospodarstva.	Odvisnost od pogodbenih prevoznikov lahko vpliva na zanesljivost oskrbe.
Lidl lahko z vključevanjem zaposlenih in dobaviteljev krepi svoj trajnostni profil.	Stroški trajnostnih naložb v logistiki.
Nadaljnji razvoj programov za zaposlene in trajnostno ozaveščanje zaposlenih.	Prehod na nove digitalne rešitve lahko prinese zaplete v poslovanju.
Razvoj trajnostnih znanj in kompetenc zaposlenih.	Slabše vremenske razmere lahko zmanjšajo lastno proizvodnjo električne energije.

Tabela 5: SWOT analiza podjetja Lidl Slovenija
(Lastni vir)

SWOT analiza kaže, da ima Lidl Slovenija močno razvito trajnostno logistiko, ki temelji na elektrifikaciji transporta, sodobnem logističnem centru v Arji vasi ter učinkovitem upravljanju energije. Pomembne prednosti so tudi krožno gospodarstvo, zmanjševanje odpadkov ter aktivno vključevanje zaposlenih v trajnostne programe in izobraževanja.

Kljub temu se podjetje sooča z določenimi slabostmi. Trajnostna logistika zahteva visoke investicije, poraba energije v logistiki in trgovinah pa se zaradi širitve poslovanja povečuje. Lidl je pri transportu odvisen od zunanjih pogodbenih

prevoznikov, elektrifikacija hladne logistike pa povečuje potrebe po energiji in infrastrukturi.

Med priložnostmi izstopajo nadaljnja elektrifikacija logistike in hladne verige, nadaljnji razvoj krožnega gospodarstva ter krepitev trajnostnega profila z vključevanjem zaposlenih in dobaviteljev. Priložnost predstavlja tudi razvoj znanj, kompetenc in trajnostnega ozaveščanja zaposlenih.

Med tveganji so izpostavljeni visoki stroški trajnostnih naložb, zahtevno doseganje zastavljenih trajnostnih ciljev, odvisnost od pogodbenih prevoznikov ter uvajanje novih digitalnih rešitev, ki lahko povzroči zaplete v poslovanju. Tveganje predstavljajo tudi slabše vremenske razmere, ki lahko zmanjšajo lastno proizvodnjo električne energije.

11 PRIMERJAVA SWOT ANALIZ PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, LIDL IN PETROL

V tem poglavju smo primerjali SWOT analize podjetij Pošta Slovenije, Lidl Slovenija in Petrol, ki so bile predstavljene v prejšnjih poglavjih diplomske naloge. Primerjava temelji na ugotovljenih prednostih, slabostih, priložnostih in tveganjih posameznih podjetij.

Ugotovili smo, da imajo vsa tri podjetja prednosti na področju trajnostnega razvoja. Pošta Slovenije izstopa z razvito logistično mrežo, digitalizacijo in električnimi vozili. Lidl Slovenija ima sodoben in energetsko učinkovit logistični center ter dobro organiziran transport. Petrol pa ima jasno usmerjeno trajnostno strategijo in se osredotoča na energetski prehod ter obnovljive vire energije.

Pri slabostih smo ugotovili, da se podjetja soočajo z različnimi omejitvami. Pošta Slovenije ima visoko porabo energije v logistiki in transportu. Lidl Slovenija se sooča z večjo porabo energije zaradi širitve poslovanja in z odvisnostjo od zunanjih prevoznikov. Pri Petrolu pa slabosti izhajajo iz emisijsko intenzivne dejavnosti ter visokih naložb, potrebnih za energetski prehod.

Vsa tri podjetja imajo tudi več priložnosti. Skupne priložnosti so pri vseh treh nadaljnji razvoj trajnostnih rešitev, uporaba novih tehnologij in izboljševanju energetske učinkovitosti. Pošta Slovenije ima priložnost v nadaljnji elektrifikaciji dostave in digitalizaciji logistike, Lidl Slovenija v dodatni elektrifikaciji logistike in razvoju krožnega gospodarstva, Petrol pa v širjenju obnovljivih virov energije in trajnostnih energetskih storitev.

Pri tveganjih smo ugotovili, da se podjetja soočajo s podobnimi težavami, kot so visoki stroški trajnostnih naložb, težko doseganje okoljskih ciljev in prilagajanje poslovanja zaradi digitalizacije. Pri Pošti Slovenije in Lidlu dodatno izstopa odvisnost od pogodbenih prevoznikov, pri Lidlu pa tudi vpliv vremenskih razmer na lastno proizvodnjo električne energije. Pri Petrolu je pomembno tveganje prehod z obstoječega poslovnega modela na nizk ogljične rešitve.

Na podlagi primerjave SWOT analiz lahko zaključimo, da se podjetja Pošta Slovenije, Lidl Slovenija in Petrol razlikujejo po dejavnosti, ki jo opravljajo, vendar vsa sledijo skupnemu cilju zmanjševanja okoljskih vplivov ter uvajanja trajnostnih rešitev.

12 ESG ANALIZA PODJETIJ POŠTA SLOVENIJE, PETROL IN LIDL SLOVENIJA

Ugotovitve ESG (Environmental, Social and Governance) analize temeljijo na empiričnem delu diplomske naloge, kjer so bila analizirana podjetja Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija (glej poglavja 7, 8 in 9).

12.1 Okoljski vidik

Pošta Slovenije je na področju energije in mobilnosti dobro razvita. V letu 2024 je porabila 87.835 MWh energije, pri čemer še vedno prevladujejo fosilni viri (67 %), vendar se povečuje tudi delež obnovljivih virov (33 %). Podjetje si je zastavilo tri ključne cilje: zmanjšanje ogljičnega odtisa, povečanje deleža čistih vozil ter večjo uporabo električne energije iz lastnih sončnih elektrarn. Največji okoljski problem Pošte Slovenije so emisije iz voznega parka in logističnih objektov. Kljub temu podjetje z uporabo električnih vozil, vlaganji v sončne elektrarne, energetske prenove in nakupom elektrike iz obnovljivih virov postopno zmanjšuje svoj vpliv na okolje.

Petrol ima jasno okoljsko strategijo, ki temelji na treh stebrih in konkretnih ciljih do leta 2025. Med glavnimi cilji so: zmanjšanje ogljičnega odtisa, velike naložbe v energetske tranzicije ter povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Projekt Petrol Green in izračun ogljičnega odtisa kažeta, da je podjetje že zmanjšalo emisije. Kljub temu Petrol še vedno večino prihodkov ustvarja z naftnimi derivati, zato je prehod na obnovljive vire dolgoročen in finančno zahteven.

Lidl Slovenija se na okoljskem področju osredotoča predvsem na razogljičenje logistike in krožno gospodarstvo. Podjetje si je v okviru skupine Lidl zastavilo cilj neto ničelnih emisij do leta 2050, kar dosega z elektrifikacijo logistike, optimizacijo transportnih poti in zmanjševanjem praznih voženj. Lidl redno spremlja svoj ogljični odtis po GHG protokolu ter izvaja strategijo REset Plastic, s katero zmanjšuje porabo plastike in povečuje recikliranje embalaže.

Zaključek

- Pošta Slovenije je najmočnejša pri elektrifikaciji logistike in izboljševanju energetske učinkovitosti poštne infrastrukture.
- Lidl Slovenija izstopa po učinkoviti logistiki, krožnem gospodarstvu (plastika in odpadki) ter dobrem spremljanju ogljičnega odtisa v celotni dobavni verigi.
- Petrol ima najbolj celovito strategijo razogljičenja na ravni skupine, vendar je njegova osnovna dejavnost še vedno emisijsko intenzivna.

12.2 Socialni vidik

Pri Pošti Slovenije je socialni vidik dobro urejen, saj so v sistem varnosti in zdravja pri delu vključeni vsi zaposleni in drugi delavci. V podjetju ne beležijo nobenih smrtnih primerov, kljub temu pa je bilo zabeleženih več delovnih nezdov in bolniških odsotnosti, kar kaže, da so delo na terenu in v skladiščih še vedno fizično zahtevni. Pošta izvaja tudi redna usposabljanja in spremlja razvoj zaposlenih, s čimer prispeva k razvoju kadrov.

Petrol socialni vidik gradi predvsem na skrbi za varnost, zdravje in dobro počutje zaposlenih. Podjetje ima jasno določeno varnostno politiko, ki sledi standardu ISO 45001, ter poudarja preventivo in varne delovne pogoje. Poleg tega Petrol izvaja tudi projekte za zaposlene in lokalne skupnosti, s katerimi krepi svojo družbeno odgovornost.

Pri Lidlu Slovenija je socialni vidik predvsem povezan z zaposlenimi in skupnostjo. Podjetje izvaja programe za razvoj zaposlenih, pomembno vlogo pa ima mednarodna pobuda YOU, v katero je vključenih tudi več kot 2.000 zaposlenih v Sloveniji. Pobuda spodbuja večje zavedanje o trajnosti v vsakdanjem življenju. Lidl sodeluje tudi z lokalnimi skupnostmi in dobavitelji ter z usposabljanjem zaposlenih za ločevanje odpadkov krepi družbeno in okoljsko odgovornost.

Zaključek

- Pošta Slovenije ima dobro urejen sistem varnosti in zdravja pri delu, vendar je število poškodb še vedno relativno visoko, kar kaže na potrebo po dodatnih ukrepih.
- Petrol izstopa po sistematičnem pristopu k varnosti in zdravju zaposlenih, ki je vključen v trajnostno strategijo podjetja.
- Lidl Slovenija največ pozornosti namenja vključevanju zaposlenih v trajnostne pobude in programe enakih možnosti, pri čemer uporablja mednarodne pobude za krepitev trajnostne kulture.

12.3 Upravni vidik

Pošta Slovenije ima dobro urejen sistem upravljanja tveganj in poslovanja. Deluje skladno z mednarodnimi standardi za informacijsko varnost in upravljanje energije, pri čemer posebno pozornost namenja kibernetiki varnosti. Digitalizacija je močno vključena v poslovanje in pomaga pri preglednosti procesov ter izpolnjevanju zakonodajnih zahtev.

Petrol upravlja trajnost na podlagi jasno opredeljene strategije s konkretnimi cilji. Ker deluje v močno reguliranem energetskega sektorju, se mora stalno prilagajati

zakonodaji in administrativnim zahtevam. Digitalizacija logistike in oskrbovalne verige podjetju omogoča boljši nadzor nad procesi ter večjo učinkovitost poslovanja.

Lidl Slovenija pri upravljanju poudarja skladnost z zakonodajo in redno spremljanje predpisov. Z uporabo digitalnih orodij in analize podatkov v logistiki izboljšuje organizacijo transporta, kar omogoča boljše odločanje in zmanjševanje operativnih tveganj.

Zaključek

- Pošta Slovenije izstopa predvsem na področju digitalizacije, podatkovnih centrov in informacijske varnosti.
- Petrol ima jasno opredeljeno trajnostno strategijo in deluje v močno reguliranem energetske sektorju, kar prinaša veliko pravih in administrativnih zahtev.
- Lidl Slovenija izstopa po učinkovitem poslovanju in dobrem obvladovanju procesov znotraj mednarodnega koncerna.

13 BENCHMARK

V nalogi smo ugotovili, da se vsa tri analizirana podjetja (Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija) aktivno ukvarjajo s trajnostnimi vprašanji, vendar pristopajo k ESG področjem na različne načine, ki so povezani z njihovimi osnovnimi dejavnostmi.

13.1 Ključne razlike med podjetji

Ugotovili smo, da k trajnostnemu razvoju v logističnem sektorju pristopajo različno, predvsem zaradi razlik v dejavnosti, ki jih opravljajo. Pošta Slovenije izstopa pri elektrifikaciji voznega parka in trajnostni logistiki. Petrol izstopa po strateškem pristopu k trajnosti in energetskega prehodu. Lidl Slovenija izstopa pri krožnem gospodarstvu, embalaži in zmanjševanju odpadkov. Zato lahko rečemo, da so trajnostni ukrepi v podjetjih pogojeni s poslovnim modelom in logističnimi potrebami. Spodnja tabela nam prikazuje, da ima vsako podjetje svoje prednosti in možnosti za izboljšave, ki jih usklajuje glede na svoje delovne postopke.

Tabela 6 prikazuje benchmark primerjavo trajnostne rabe osnovnih sredstev v podjetjih Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija.

Področje	Pošta Slovenije	Petrol	Lidl Slovenija
Logistika	Električna vozila, avtomatizacija skladišč	Železniški transport goriv, večja izkoriščenost voznega parka	Visoka izkoriščenost vozil, manj praznih voženj
Energija	100% električna energija iz obnovljivih virov, energetska učinkovitost (ISO 50001)	Prehod na zeleno energijo, zmanjševanje ogljičnega odtisa, obnovljivi viri energije	Obnovljivi viri energije, sončna elektrarna, upravljanje energije (ISO 50001)
Digitalizacija	Digitalne storitve in podatkovni centri	Predvsem digitalizacija logistike + mobilna aplikacija	Digitalizacija procesov v trgovinah (npr. uvedba elektronskih cenovnih izkazov) (InStore, 2023) + digitalna podpora logistiki in transportu
Krožno gospodarstvo	Delno prisotno	Delno prisotno	Visoko razvito krožno gospodarstvo

Tabela 6: Benchmark primerjava trajnostne rabe osnovnih sredstev v podjetjih Pošta Slovenije, Petrol in Lidl Slovenija
(Lastni vir)

13.2 Kaj se lahko podjetja učijo drug od drugega

V nalogi smo ugotovili, da bi podjetja lahko izboljšala svoje trajnostne prakse tudi z medsebojnim prenosom znanj in izkušenj. Pri tem se je pokazalo, da ima vsako podjetje določena področja, kjer dosega boljše rezultate kot ostala. Lidl Slovenija izstopa pri krožnem gospodarstvu in ravnanju z embalažo. Pošta Slovenije je najbolj napredna na področju elektrifikacije logistike. Petrol pa se je izkazal kot podjetje, ki ima bolj strateško in usklajeno upravljanje trajnostnih ciljev.

Tri ključne ugotovitve benchmarka:

1. Podjetja trajnostne ukrepe uvajajo glede na svoj poslovni model.
2. Največje razlike med podjetji so na področju logistike in krožnega gospodarstva.
3. Digitalizacija je skupna vsem podjetjem, vendar jo uporabljajo v različnem obsegu.

13.3 Pomen benchmarka za slovenski logistični sektor

Na podlagi primerjave lahko ugotovimo, da slovenski logistični sektor ni enoten, saj podjetja trajnostne prakse uvajajo na različne načine. Iz benchmark analize je razvidno, da se trajnostna logistika ne razvija po enem samem vzorcu, temveč je prilagojena dejavnosti in potrebam posameznega podjetja. Vsako podjetje se zato osredotoča na tista področja, ki so zanj najpomembnejša in kjer lahko doseže največje učinke.

14 ZAKLJUČEK

V diplomski nalogi smo obravnavali trajnostno rabo osnovnih sredstev v logistiki na primeru treh slovenskih podjetij: Pošta Slovenije, Lidl Slovenija in Petrol. Logistika ima velik vpliv na okolje, hkrati pa je zelo pomemben del poslovanja podjetij, zato postaja trajnostno upravljanje osnovnih sredstev vedno bolj pomembno.

Prvi cilj naloge je bil predstaviti osnovna teoretična izhodišča trajnostnega razvoja in trajnostne logistike. Na podlagi pregleda literature smo ugotovili, da trajnostna logistika vključuje okoljski, ekonomski in družbeni vidik, ter da imajo osnovna sredstva (vozni park, skladišča in informacijski sistemi) pomembno vlogo. Trajnostna raba osnovnih sredstev ne pomeni samo manjšega vpliva na okolje, ampak lahko podjetjem prinese tudi večjo učinkovitost in dolgoročne prihranke.

Drugi cilj naloge je bil analizirati trajnostne prakse v izbranih podjetjih. Ugotovili smo, da vsa tri podjetja trajnost obravnavajo resno, vendar vsako na svoj način, kar je povezano z njihovo dejavnostjo. Pošta Slovenije se predvsem osredotoča na elektrifikacijo voznega parka, digitalizacijo dostave in energetske učinkovitost stavb. Lidl Slovenija največ poudarka namenja sodobni logistiki, energetske učinkovitim objektom in krožnemu gospodarstvu, predvsem pri ravnanju z embalažo in odpadki. Petrol trajnost obravnava širše, predvsem skozi energetske prehode, kjer so pomembni načrtovanje, spremljanje izpustov in digitalizacija logistike.

Poseben poudarek smo namenili tudi digitalizaciji. Ugotovili smo, da digitalna orodja v vseh treh podjetjih pripomorejo k boljši preglednosti procesov, lažjemu načrtovanju in manjšemu številu napak. Pri Pošti Slovenije se to kaže predvsem v avtomatizaciji skladišč in optimizaciji dostave, pri Petrolu v digitalizaciji oskrbovalne verige, pri Lidlu pa v uporabi podatkovne analitike za optimizacijo transporta. Lahko rečemo, da digitalizacija pozitivno vpliva na trajnostno rabo osnovnih sredstev v logistiki.

Primerjava podjetij je pokazala, da ni enega samega pravega pristopa k trajnostni logistiki. Vsako podjetje uvaja trajnostne ukrepe glede na svoj poslovni model, logistične potrebe in zakonodajo. Kljub temu pa obstaja možnost prenosa dobrih praks med podjetji. Pošta Slovenije bi lahko prevzela nekatere pristope Lidla na področju krožnega gospodarstva, Lidl bi se lahko zgledoval po elektrifikaciji logistike pri Pošti, Petrol pa predstavlja dober primer dolgoročnega in sistematičnega upravljanja trajnostnih ciljev.

Omejitve naloge so povezane predvsem z omejenim številom analiziranih podjetij in uporabo javno dostopnih virov, zato ugotovitev ni mogoče posplošiti na celoten logistični sektor. Prav tako analiza temelji na poročilih podjetij, kar pomeni, da dejanskega izvajanja ukrepov v praksi ni bilo mogoče neposredno preveriti.

Kljub temu naloga pokaže, da trajnostni ukrepi niso samo strošek, ampak lahko podjetjem prinesejo tudi konkurenčno prednost. V prihodnje bi bilo smiselno raziskavo razširiti na več podjetij ali vključiti podrobnejšo analizo dejanskih prihrankov in vplivov posameznih ukrepov.

Za konec lahko ugotovimo, da trajnostna raba osnovnih sredstev v logistiki postaja nujna in ne več izbira. Podjetja, ki bodo znala trajnostne cilje povezati z digitalizacijo in učinkovitim upravljanjem, bodo v prihodnje lažje dosegala tako okoljske kot poslovne cilje.

15 LITERATURA IN VIRI

- Abu Tabanjeh, S. T., Pott, C. in Reining, C. (2025). Okvir SuLo: sistematični pregled gonil in ovir trajnostnih logističnih praks. *Sustainability*, 17(12). Pridobljeno 8. 7. 2025 z naslova <https://doi.org/10.3390/su17125575>
- Anadon, L. D., Chan, G., Harley, A. G., Matus, K., Moon, S., Murthy, S. L., in Clark, W. C. (2016). Making technological innovation work for sustainable development. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 113(35). Pridobljeno 20. 9. 2025 z naslova <https://www.pnas.org/doi/epdf/10.1073/pnas.1525004113>
- Andersen Lab. (2025). Digital transformation in logistics: Andersen perspective. Pridobljeno 22. 10. 2025 z naslova <https://andersenlab.com/blueprint/digital-transformation-in-logistics-andersen-perspective>
- Avtomanija. (2025). Poštarji po novem pošiljke dostavljajo tudi z električnimi Citroeni. Pridobljeno 7. 10. 2025 z naslova <https://www.avtomanija.com/2025/05/114123/postarji-po-novem-posiljke-dostavljajo-tudi-z-elektricnimi-citroeni>
- Beredugo, M. (2024). *Sustainable logistic*. Logistics day. Pridobljeno 5. 6. 2025 z naslova https://www.researchgate.net/publication/377384699_Sustainable_Logistic
- Byrne, P. J., Ryan, P. in Heavey, C. (2013). Sustainable logistics: A literature review and exploratory study of Irish based manufacturing organizations. *International Journal of Engineering and Technology Innovation*, 3(3). Pridobljeno 20. 10. 2025 z naslova https://www.researchgate.net/publication/257938034_Sustainable_Logistics_A_Literature_Review_and_Exploratory_Study_of_Irish_Based_Manufacturing_Organizations
- CER. (2025). Lidl Slovenija prvi trgovec s popolnoma električnim dostavnim tovornjakom s hladilno nadgradnjo. Pridobljeno 12. 1. 2026 z naslova <https://cer-slo.si/lidl-slovenija-prvi-trgovec-s-popolnoma-elektricnim-dostavnim-tovornjakom-s-hladilno-nadgradnjo--19-11-2025.html>
- Chen, W., Men, Y., Fuster, N., Osorio, C. in Juan, A. A. (2024). Artificial Intelligence in Logistics Optimization with Sustainable Criteria: A Review. *Sustainability*, 16(21). Pridobljeno 23. 11. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/2071-1050/16/21/9145>

Circular Economy: How Logistics Drives Sustainable Growth. (n. d.). Pridobljeno 20. 9. 2025 z naslova <https://www.yourtravis.com/knowledge/circular-economy-drives-sustainable-growth/>

D'Eusanio, M., Zamagni, A., in Petti, L. (2019). Social sustainability and supply chain management: Methods and tools. Pridobljeno 20. 10. 2025 z naslova https://ricerca.unich.it/retrieve/e4233f19-0165-2860-e053-6605fe0a460a/JCLEPRO_D%27Eusanio_SCM_accepted.pdf

Erdem, M., Özdemir, A., Kosunalp, S. in Iliev, T. (2025). Assessment of sustainability and risk indicators in an urban logistics network analysis considering a business continuity plan. *Applied Sciences*, 15(9). Pridobljeno 2. 9. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/2076-3417/15/9/5145>

Evropsko računsko sodišče. (2019). Poročanje o trajnostnosti: pregled stanja v institucijah in agencijah EU. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova https://www.eca.europa.eu/lists/ecadocuments/rcr_reporting_on_sustainability/rcr_reporting_on_sustainability_sl.pdf

Finance. (2022). Na Pošti Slovenije za dva milijona evrov naložb v učinkovito rabo energije. Pridobljeno 1. 12. 2025 z naslova <https://www.finance.si/okolje-%26-energija/na-posti-slovenije-za-dva-milijona-evrov-nalozb-v-ucinkovito-rabo-energije/a/9004760>

Finance. (2025). Kako v Lidlu krepijo trajnostno delovanje zaposlenih. Pridobljeno 13. 1. 2026 z naslova <https://www.finance.si/trajnost/kako-v-lidlu-krepijo-trajnostno-delovanje-zaposlenih/a/9036597>

Grozina, K. (2021). Odličnost in ustvarjanje trajnostne prihodnosti. *Revija za univerzalno odličnost*, 10(4). Pridobljeno 26. 8. 2025 z naslova https://www.fos-unm.si/media/pdf/RUO/2021-10-4/RUO_224_Grozina.pdf

Ibrahim, M. D., Pereira, M. A., in Caldas, P. (2024). Efficiency analysis of the innovation-driven sustainable logistics industry. *Socio-Economic Planning Sciences*, 96. Pridobljeno 13. 9. 2025 z naslova <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0038012124002490>

InStore. (2023). Lidl kot prvi trgovec v Sloveniji z elektronskimi cenovnimi izkazi v vseh poslovalnicah. InStore. Pridobljeno 26. 1. 2026 z naslova <https://instore.si/sl/article/89616/lidl-kot-prvi-trgovec-v-sloveniji-z-elektronskimi-cenovnimi-izkazi-v-vseh-poslovalnicah>

Inženirska zbornica Slovenije. (2023). Logistični center Lidl. Pridobljeno 17. 1. 2026 z naslova <https://www.izs.si/aktualno/inz-dosezki/logisticni-center-lidl>

IPC. (2025). Pošta Slovenije accelerates expansion of data centre capacities. Pridobljeno 1. 12. 2025 z naslova <https://www.ipc.be/news-portal/operations-logistics/2025/10/06/09/18/posta-slovenije-accelerates-expansion-of-data-centre-capacities>

Kayikci, Y. (2018). Sustainability impact of digitization in logistics. *Procedia Manufacturing*, 21, 782–789. Pridobljeno 12. 6. 2025 z naslova <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2351978918302245>

Khayyat, M., Balfaqih, M., Balfaqih, H. in Ismail, M. (2024). Challenges and factors influencing the implementation of green logistics: A case study of Saudi Arabia. *Sustainability*, 16(13). Pridobljeno 5. 8. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/2071-1050/16/13/5617>

KNAPP AG. (2024). Digitalization enables sustainable logistics. Pridobljeno 22. 10. 2025 z naslova <https://www.knapp.com/en/insights/blog/digitalization-enables-sustainable-logistics/>

Lidl Slovenija. (b. l.). O Lidlu. Pridobljeno 12. 9. 2025 z naslova <https://podjetje.lidl.si/o-lidlu>

Lidl Slovenija. (2019). Lidl Slovenija v Arji vasi odprl nov logistični center. Pridobljeno 12. 1. 2026 z naslova <https://podjetje.lidl.si/pressreleases/otvoritev-lidlovega-lc-arja-vas>

Lidl Slovenija. (2025). Trajno delamo sijajno! Trajnostno poročilo Lidla Slovenija za poslovni leti 2022 in 2023. Pridobljeno 15. 1. 2026 z naslova https://zelenaslovenija.si/wp-content/uploads/2025/01/Trajnostno_porocilo_Lidl_Slovenija-2022-2023.pdf

LOTUS Containers. (2024). Impact of sustainable logistics strategies on the environment. Pridobljeno 10. 9. 2025 z naslova <https://www.lotus-containers.com/en/impact-of-sustainable-logistics-on-environment/>

Marketscreener. (b. l.). Podjetje Petrol d.d. Pridobljeno 14. 1. 2026 z naslova <https://www.marketscreener.com/quote/stock/PETROL-D-D-6496245/company/>

Oliveri, L. M., D'Urso, D., Trapani, N. in Chiacchio, F. (2023). Electrifying green logistics: A comparative life cycle assessment of electric and internal combustion

engine vehicles. *Energies*, 16(23). Pridobljeno 2. 10. 2025 z naslova <https://www.mdpi.com/1996-1073/16/23/7688>

OpenAI ChatGPT. (2025, december). [Generirano besedilo na vprašanje o oblikovanju SWOT analize za primerjavo podjetij Pošta Slovenije, Lidl Slovenija in Petrol]. <https://chatgpt.com/>

OpenAI ChatGPT. (2025, december). [Generirano besedilo na vprašanje o oblikovanju ESG analize in benchmark tabele za primer trajnostne logistike]. <https://chatgpt.com/>

OpenAI ChatGPT. (2025, september). [Generirano besedilo na vprašanje o parafraziranju in jezikovnem preoblikovanju strokovnih odstavkov s področja trajnostne logistike]. <https://chatgpt.com/>

OpenAI ChatGPT. (2026, 8. januar). [Generirano besedilo na vprašanje o strukturiranju uvoda in zaključka diplomskega dela]. <https://chatgpt.com/>

Petrol. (b. I.-a). Strateške usmeritve. Pridobljeno 15. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/sl/skupina-petrol/strateske-usmeritve>

Petrol. (b. I.-b). Trajnostni Petrol. Pridobljeno 16. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/sl/trajnostni-razvoj/okolje/trajnostni-petro>

Petrol. (b. I.-c). Sustainable values and sustainable strategy. Pridobljeno 1. 12. 2025 z naslova <https://www.petrol.eu/sustainable-development/environment/sustainable-petrol/sustainable-value-and-sustainable-strategy>

Petrol. (b. I.-d). Petrol d.d. Ljubljana. *Petrol Group*. Pridobljeno 15. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/companies-and-services/companies/petrol-dd-ljubljana>

Petrol. (2021). Sustainability report of the Petrol Group 2020. Pridobljeno 22. 12. 2025 z naslova <https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-eng/2021/reports/sustainability-report-of-the-petrol-group-2020.pdf>

Petrol. (2023a). Trajnostne vrednote in trajnostna strategija. Pridobljeno 16. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/sl/trajnostni-razvoj/okolje/trajnostni-petrol/trajnostne-vrednote-in-trajnostna-strategija>

Petrol. (2023b). Trajnostno poročilo skupine Petrol 2022. Pridobljeno 15. 1. 2026 z naslova https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-slo/2024/pages/trajnostni-razvoj/tp-skupine-petrol-2022-100dpi_v3.pdf

Petrol. (2024). Varnost in zdravje. Pridobljeno 16. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/sl/trajnostni-razvoj/okolje/trajnostni-petrol/varnost-in-zdravje>

Petrol d.d. (2024). Skupina Petrol uspešno v digitalno preobrazbo logistike. Pridobljeno 4. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/sl/objave/2024/09/skupina-petrol-uspesno-v-digitalno-preobrazbo-logistike.html>

Petrol. (2025). Annual report of the Petrol Group and Petrol d.d., Ljubljana, 2024. Pridobljeno 16. 1. 2026 z naslova <https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-eng/2025/pages/publications/05/petrol-lp-2024-ang-web.pdf>

Pošta Slovenije. (2024). Predstavitev podjetja Pošta Slovenije. Pridobljeno 24. 6. 2025 z naslova <https://www.posta.si/o-nas/predstavitev>

Pošta Slovenije. (2025). Letno poročilo Skupine Pošta Slovenije d.o.o. za leto 2024. Maribor: *Pošta Slovenije*. Pridobljeno 10. 11. 2025 z naslova https://www.posta.si/o-posti-site/Documents/informacije-o-posti/letna-porocila/Letno-porocilo-2024_revidirano.pdf

Promo Delo. (2025). Petrol Green: spoznajte ekipo, ki ustvarja trajnostne rešitve prihodnosti. *Delo.si*. Pridobljeno 15. 1. 2026 z naslova <https://www.delo.si/gospodarstvo/kariera/petrol-siri-svoje-vrste-postanite-del-uspesne-in-zanesljive-ekipe/>

Serdinšek, P., Sladič, L. in Obrecht, M. (2022). Measuring sustainability in supply chains: comparative study of 15 top logistic companies operating in Slovenia. *Logistics, Supply Chain, Sustainability and Global Challenges*, 13(1), 61-71. Pridobljeno 20. 10. 2025 z naslova https://www.researchgate.net/publication/369206272_Measuring_sustainability_in_supply_chains_comparative_study_of_15_top_logistic_companies_operating_in_Slovenia

Statistični urad Republike Slovenije. (b. l.). Cilji trajnostnega razvoja. Pridobljeno 8. 9. 2025 z naslova <https://www.stat.si/Pages/cilji>

United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. Pridobljeno 20. 10. 2025 z naslova <https://sdgs.un.org/2030agenda>

Werner-Lewandowska, K. in Golinska-Dawson, P. (2021). Sustainable logistics management maturity—The theoretical assessment framework and empirical results from Poland. *Sustainability*, 13(9), Pridobljeno 5. 7. 2025 z naslova <https://doi.org/10.3390/su13095102>